

Fastsættelsen af godtgørelsesniveauet ved digitale seksuelle krænkelser

02.12.2025

Maria Signe Kjeldsen

Kandidatspeciale, 10. semester, Cand.merc.jur., 2025

**AALBORG
UNIVERSITET**

Titelblad

Uddannelsessted: Aalborg Universitet.

Uddannelse: Erhvervsøkonomi-jura.

Semester: 10. semester.

Projekttype: Kandidatspeciale.

Fagområde: Erstatningsret.

Titel: Fastsættelsen af godtgørelsesniveauet ved digitale seksuelle krænkelse.

Engelsk titel: The determination of the level of compensation in cases of digital sexual violations.

Forfatter: Maria Signe Kjeldsen.

Vejleder: Bjørn Holtze.

Indholdsfortegnelse

1. Abstract	4
2. Indledning	5
2.1. Problemformulering	6
3. Afgrænsning	7
4. Metode	8
5. Specialets opbygning	10
6. Erstatningsretlige betingelser	12
7. Digitale seksuelle krænkelse	15
8. Tort	19
8.1. Definition på tort	19
8.2. Udviklingen af lovgivning	20
8.2.1. Lovændringen af 2001	20
8.2.2. Lovændringerne af 2018	21
8.2.3. Lovændringen af 2022	23
8.3. Gældende ret	24
8.3.1. EAL § 26, stk. 1.	25
8.2.2. EAL § 26, Stk. 2-3	31
9. Analyse	37
9.1. Krænkelsens karakter og grovhed	38
9.1.1. Materialets indhold	40
9.1.2. Manipuleret seksuelt materiale	44
9.1.3. Genkendelighed	46
9.2. Alder	48
9.3. Subjektive følger for den krænkede	51
9.4. Spredningens omfang	53
9.4.1. Deling med en begrænset kreds	54
9.4.2. Deling med en bredere offentlighed	56
9.4.3. Mængden af det delte materiale	62
10. Konklusion	65
11. Litteraturliste	68
12. Anslagsdokumentation	74

1. Abstract

In connection with technological developments, it has never been easier or faster to share images or videos. However, the removal of digitally shared content has also never been more difficult, due to its duplicative functions and nature. This has opened the door for several new forms of violations against individuals through the sharing of private and intimate images or videos without the consent of the parties involved. These types of violations are referred to as digital sexual violations.

The purpose of the thesis is to examine which elements are included in the determination of the level of compensation for digital sexual violations. In the case of digital sexual violations, there will generally be a possibility of tort compensation under Section 26 of the Danish Liability and Compensation Act. The legal dogmatic method has been used to determine the legal status of compensation for digital sexual violations.

It can be concluded from case law that factors that may be included in the assessment of the determination of tort compensation for digital sexual violations are the nature and severity of the violation. This can include the content of the shared material, whether the victim is recognisable or whether the material has been digitally sexually manipulated. The age of the injured party may also be considered. The subjective consequences for the victim may also be included as a factor, since it may give an impression of the actual extent and nature of the violation for the victim. However, this factor is given limited importance. The extent of the distribution, for example whether the shared material has been made to a limited circle or to the wider public, is also given importance in the assessment. The risk of distribution is a key factor here, since sharing to even a few people may lead to uncontrollable spread. In addition, the amount of shared material can be important.

Despite the close interrelationship of the elements, the analysis intended to provide an individual qualification of each respective element. Whether these elements are given weight as a mitigating or aggravating factor depends on the specific circumstances of the case.

2. Indledning

I forbindelse med den teknologiske udvikling er det blevet væsentligt nemmere og hurtigere at kunne dele billeder og videoer. Dette har åbnet op for nye former for krænkelse ved deling eller offentliggørelse af private og intime billeder eller videoer uden samtykke fra den afbildede person. Disse krænkelse betegnes som digitale seksuelle krænkelse.¹ Omvendt betragtes det også som en digital seksuel krænkelse, hvis en person modtager billeder eller videoer af seksuel karakter uden vedkommendes eksplicite samtykke.²

Den teknologiske udvikling har samtidig gjort det betydeligt sværere at fjerne det delte digitale indhold permanent igen. Dette gælder især ofre for lovstridig deling af intimt billedmateriale, der alene har været tænkt til privat brug.³ Sammenlignet med de traditionelle krænkelsesformer har digitale seksuelle krænkelse både en langt større rækkevidde og levetid. Før digitaliseringen foregik deling af seksuelt eller pornografisk billedmateriale fysisk, hvorved det efterfølgende har været forholdsvist let at bortskaffe. Den stadig stigende digitalisering har både faciliteret og hurtiggjort deling og udbredelse af krænkende materiale. Materialet kan downloades af den enkelte bruger og deles igen og igen. "Internettet glemmer ikke", og det krænkende materiale kan derved blive en vedvarende skadesfølge for offeret og en vedvarende overtrædelse af vedkommendes privatliv og personlige integritet. Dette kan medføre langvarige – og i nogle tilfælde livslange – negative konsekvenser og psykiske problemer for den krænkede, der potentielt må leve i konstant frygt for, at det krænkende materiale vil blive delt igen.

Krænkelserne er også ofte målrettet børn og unge, der er særligt sårbare overfor denne type krænkelse. Epinion har udført en undersøgelse for Red Barnet, hvor 4.171 børn og unge i alderen 9-17 år deltog i undersøgelsen. 18% heraf oplyste at have modtaget intime billeder eller

¹ "Hvad er en digitale krænkelse?", Digitalt Ansvar, Hentet 10. september, 2025, <https://www.digitaltansvar.dk/hvad-er-digitale-krænkelser>

² "Forebyg digitale sexkrænkelser", Politi, Hentet 10. september, 2025, <https://politi.dk/anmeld-kriminalitet/digitale-seksualforbrydelser/forebyg-digitale-sexkraenkelser>

³ Digitalt Ansvar, "Delt uden samtykke", december, 2024, 3, <https://drive.google.com/file/d/1iYpRsZgbxP3OYAHT95THXTlakjCbqoo6/view>

videoer, som de gerne havde været foruden. Af de adspurgte oplyste 9%, at intime billeder/videoer var blevet delt af dem på internettet uden deres samtykke.⁴

Domstolenes behandling af digitale seksuelle krænkelse, herunder udmålingen af godtgørelsen, har i de seneste år udviklet sig. Retstilstanden for digitale seksuelle krænkelse ændrer sig kontinuerligt i form af justeringer og ændringer, hvilket afspejles i lovgivning og retspraksis. Der er dog fortsat usikkerhed om, hvordan tortgodtgørelsen skal fastsættes helt præcist i disse sager, hvor spredningen af det delte materiale muligvis er global og tidsubegrænset. I retspraksis for digitale seksuelle krænkelse forekommer der oftest komplicerede problemstillinger, hvilket vanskeliggør fastsættelsen af godtgørelsesniveauet. Disse ofte særdeles komplicerede problemstillinger giver grund til en nærmere undersøgelse af de forhold, der inddrages i domstolenes behandling ved digitale seksuelle krænkelse, eftersom retspraksis på området formodes at afspejle de centrale problemstillinger i sådanne sager. Komplexiteten forbundet med den digitale uendelighed samt spredningens omfang ved disse sager har givet anledning til, at foreliggende speciale vil analysere, hvilke elementer der bidrager til fastsættelsen af godtgørelsesniveauet ved digitale seksuelle krænkelse set i relation til erstatningsansvarsloven.

I forbindelse med ovenstående danner dette grundlag for specialet og følgende problemformulering:

2.1. Problemformulering

Hvilke elementer indgår i vurderingen af godtgørelsesniveauet ved digitale seksuelle krænkelse, med udgangspunkt i EAL § 26, stk. 1-3?

⁴ Red Barnets Slet Det Rådgivning, "Børn og unges oplevelser med digitale krænkelse", september, 2024, 5 og 17, <https://sletdet.redbarnet.dk/wp-content/uploads/2022/02/sletdet-boern-og-unges-oplevelser-med-digitale-kraenkelser-resume.pdf>

3. Afgrænsning

Specialet afgrænses til at behandle relevante problematikker indenfor det valgte retsområde med henblik på at belyse problemformuleringen.

Specialet vil ikke behandle alle former for digitale krænkelse. Der fokuseres udelukkende på digitale seksuelle krænkelse i forbindelse med besvarelsen af problemformuleringen. Andre digitale overgreb såsom cybermobning, grooming, identitetstyveri, hacking, chikane eller deling af ikke-seksuelt materiale vil således ikke indgå i besvarelsen.

Eftersom hensigten med specialet er at undersøge, hvilke elementer der indgår i fastsættelsen af godtgørelsesniveauet ved digitale seksuelle krænkelse, vil specialets fokus være på at behandle erstatningsansvarsloven (herefter EAL). I forbindelse med problemformuleringen afgrænses specialet til kun at behandle EAL § 26, stk. 1-3. Bestemmelsen beskriver, hvornår forurettede skal tildeles tortgodtgørelse samt hvilke momenter, domstolene kan tillægge vægt ved fastsættelsen af godtgørelsesniveauet.

Specialet afgrænses til at behandle gældende dansk erstatningsret. Specialet inddrager således hverken EU-retlige aspekter eller EU-retskilder, der omhandler uberettiget deling og offentliggørelse af billeder eller videoer. Derudover vil databeskyttelsesreglerne ikke blive behandlet i forbindelse med besvarelsen af problemformuleringen. Det er lovpligtigt at overholde reglerne i databeskyttelsesforordningen (GDPR) og databeskyttelsesloven. På trods heraf vil dette område ikke blive behandlet, da specialet udelukkende har fokus på de erstatningsretlige vurderinger af godtgørelsesniveauet for digitale seksuelle krænkelse.

De strafferetlige aspekter i forhold til gerningsmandens ansvar, herunder eksempelvis skyldsspørgsmål, strafudmåling samt vurdering af beviser, indgår ikke i besvarelsen af problemformuleringen. Ved fastsættelsen af tortgodtgørelse ved digitale seksuelle krænkelse efter EAL § 26, stk. 2-3 er der et samspil med de strafferetlige overtrædelser. De strafferetlige aspekter er således taget med i betragtning, når de vurderes at være væsentlige for specialet.

Specialets hovedformål er at besvare problemformuleringen inden for rammerne af dansk lovgivning.

4. Metode

Retsdogmatiske metode

Formålet med anvendelsen af den retsdogmatiske metode i specialet er at fastlægge retstilstanden for tortgodtgørelse ved digitale seksuelle krænkelser. Det primære formål med at anvende den retsdogmatiske metode er, at gældende ret på et givent område herigennem kan beskrives, analyseres samt fortolkes og systematiseres.⁵ Denne metode analyserer retlige kilder inden for det valgte juridiske område, og derved fremkommer der oplysninger om retsstillingen (de lege lata⁶) for den skadelidte.

I den retsdogmatiske metode bliver retskilderne afvejet og inddelt i et retligt hierarki.⁷ I det følgende vil der under hensyntagen til den retlige trinfølge blive redegjort for de retskilder, som er relevante for besvarelsen af ovenstående problemformulering. Specialet vil benytte EAL, lovforarbejderne til EAL samt retspraksis.

Den primære retskilde er loven, der er øverst i retskildehierarkiet. Den relevante lov, der vil blive behandlet, er EAL eftersom denne regulerer erstatning og godtgørelse. Specialet vil således tage afsæt i EAL § 26, stk. 1-3, eftersom denne bestemmelse fastlægger udmålingen af tortgodtgørelse ved digitale seksuelle krænkelser. Bestemmelsen definerer endvidere, hvad der tillægges vægt ved udmålingen.

Med henblik på yderligere belysning af gældende ret på fagområdet vil specialet benytte lovforarbejder. Lovforarbejderne skal ses som et bidrag til fortolkningen og forståelsen af lovgivers hensigt med en bestemt lovgivning og praksis. Forarbejderne til lovændringen af 2022 af EAL § 26, stk. 1-3 vil i denne forbindelse blive tillagt særlig betydning.

Til besvarelse af problemformuleringen vil der i specialet også blive inddraget relevant retspraksis på området. Retspraksis er en central retskilde, da den fastlægger den gældende retstilstand. Dog er det relevant ved anvendelse af retspraksis at vurdere den enkelte doms præjudikatsværdi. En doms præjudikatsværdi vurderes ud fra, hvilken instans der har afsagt dommen. Heraf følger, at domme afsagt af Højesteret har præcedens over både by- og

⁵ Jens Evald, *Juridisk teori, metode og videnskab*, 2. udgave (København: DJØF Forlag, 2020), 209

⁶ Carsten Munk-Hansen, *Retsvidenskabsteori*, 3. udgave (København: DJØF Forlag, 2022), 70

⁷ *Juridisk teori, metode og videnskab*, 37

landsretsdomme.⁸ Analysen vil behandle både nyere og ældre domme for at vurdere, hvad der tillægges vægt ved fastsættelsen af tortgodtgørelsesniveauet i digitale seksuelle krænkelser.

Analysen vil blandt andet tage udgangspunkt i det såkaldte “Umbrella-sagskompleks”, hvoraf der vil foretages en fortolkning af Højesteretsdommernes argumentation i sagskomplekset. Eftersom dommene i Umbrella-sagskomplekset har skabt præcedens for efterfølgende domme, er det særligt relevant at undersøge de elementer, som er indgået i Højesterets vurdering af fastsættelsen af tortgodtgørelsen. Siden sagens afgørelse er der sket en lovændring, som har medført, at enkelte af domspræmisserne ikke længere anses for gældende ret. Eftersom Umbrella-sagskomplekset adskilte sig fra tidligere retspraksis, havde lovændringen til formål at afklare de problematikker, der var forbundet hermed.

Slutteligt anvendes der juridisk litteratur til besvarelse af problemformuleringen. Juridisk litteratur er ikke en retskilde og kan derfor ikke retshåndhæves. Dog bidrager juridisk litteratur til at skabe en teoretisk ramme samt understøtte analysen. Juridisk litteratur anvendes således som et forståelses- og fortolkningsbidrag.⁹

⁸ *Retsvidenskabsteori*, 341f

⁹ Carsten Munk-Hansen, *Den Juridiske Løsning*, 2. udgave (København: DJØF Forlag, 2021), 80f

5. Specialets opbygning

Specialet vil indledningsvist redegøre for de grundlæggende betingelser inden for erstatningsretten efter dansk ret. Det vil således blive belyst, hvornår der kan tilkendes erstatning eller godtgørelse efter EAL.

Derefter redegøres der for begrebet digitale seksuelle krænkelser. Her vil de mest udbredte former for digitale seksuelle krænkelser blive belyst. Dette har til formål at give en grundlæggende forståelse af, hvad digitale seksuelle krænkelser kan indebære, samt hvordan den fortsatte teknologiske udvikling udvider forståelsen af dette, herunder hvordan en krænkelse kan udforme sig.

Dernæst vil der blive redegjort for den juridiske definition af begrebet tort. Der vil i den forbindelse redegøres for den nuværende lovgivning inden for tortgodtgørelse ved digitale seksuelle krænkelser. Der vil også foretages en beskrivelse af udviklingen af lovgivningen, herunder lovændringen som trådte i kraft den 1. juli 2022, hvor der blev tilføjet begrebet digitale seksuelle krænkelser til bestemmelsen. I denne sammenhæng vil der foretages en kort gennemgang af Umbrella-sagskomplekset, som spillede en rolle i ændringen af lovgivningen inden for tortgodtgørelser ved digitale seksuelle krænkelser.

Efterfølgende foretages der en ordlydsfortolkning af EAL § 26, stk. 1-3 med det formål at belyse de betingelser, der skal opfyldes i forbindelse med fastsættelsen af tortgodtgørelsen ved digitale seksuelle krænkelser.

Dernæst vil en række domme blive belyst med henblik på at afdække de momenter, der kan have betydning for vurderingen af fastsættelsen af godtgørelsesniveauet. Der vil i den forbindelse blive foretaget en undersøgelse af de følgende elementer: Krænkelsens karakter og grovhed, materialets indhold, manipuleret seksuelt materiale, genkendeligheden, forurettedes alder, de subjektive følger for den forurettede, spredningens omfang samt mængden af det delte materiale. Det vil blive belyst og analyseret, hvad hvert moment indebærer, samt hvilken betydning det tillægges i forbindelse med fastsættelsen af godtgørelsesniveauet ved digitale seksuelle krænkelser.

Afslutningsvis vil der foretages en konklusion af momenterne undersøgt i analysen med det formål at besvare problemformuleringen.

6. Erstatningsretlige betingelser

Ifølge dansk erstatningsret skal enhver som hovedregel selv bære sit tab. Dette kan dog fraviges, når de erstatningsretlige betingelser ses opfyldt. De fire grundlæggende erstatningsretlige betingelser er tab, ansvarsgrundlag, årsagssammenhæng (kausalitet) og adækvans. Disse betingelser er kumulative, og skal således alle være opfyldt.¹⁰ Er dette tilfældet, vil den økonomiske byrde opstået som følge af en skade kunne overføres til den ansvarlige skadevolder.¹¹

Tab

Den første erstatningsbetingelse er, at skadelidte skal have lidt et tab. Hvis der ikke er lidt et tab, er der ikke grundlag for skadelidtes erstatningskrav. Tabet skal som udgangspunkt være et økonomisk tab, for at skadelidte kan kræve erstatning herfor, eksempelvis tingsskade, helbredsudgifter, tabt arbejdsfortjeneste m.v. I særlige tilfælde kan der dog kræves kompensation for ikke-økonomiske skader.¹²

Eftersom der ikke vil være erstatning uden et økonomisk tab, vil kompensation for ikke-økonomiske skader benævnes godtgørelse. Ikke-økonomiske skader, der berettiger godtgørelse, kan eksempelvis være svie og smerte, varigt mén samt tort. Det bemærkes, at godtgørelse for tort forudsætter, at de almindelige erstatningsbetingelser er opfyldt. Ved digitale seksuelle krænkelser vil der typisk være ikke-økonomiske skader, såsom krænkelse af privatlivet og den personlige integritet.¹³ Tort vil blive behandlet nærmere i afsnit 8.

Ansvarsgrundlag

For at kunne pålægge skadevolder et erstatningskrav skal der foreligge et ansvarsgrundlag.¹⁴ I dansk erstatningsret sondres der mellem to typer ansvar: Culpa og objektivt ansvar. Ved culpaansvar forudsættes det, at skadevolder har foretaget en ansvarspådragende handling. Der skal således foreligge en uagtsom eller forsætlig handling eller undladelse. Det objektive ansvar adskiller sig derfra ved, at det er uden betydning, hvorvidt der er handlet forsætligt eller uagtsomt. Det kan dermed karakteriseres som et ansvar uden skyld. Det er dog en forudsætning,

¹⁰ Bo Von Eyben og Helle Isager, *Lærebog i erstatningsret*, 10. udgave. (København: DJØF Forlag, 2024), 25

¹¹ Ibid., 24

¹² Ibid., 27

¹³ Ibid.

¹⁴ Ibid., 25

at øvrige erstatningsbetingelser er opfyldt. Der findes yderligere to former for ansvar i dansk ret, præsumptionsansvar og principalansvar.¹⁵

I sager vedrørende digitale seksuelle krænkelser vil det typisk kun være culpa, der foreligger som ansvarsgrundlag. I disse sager ses culpa sædvanligvis at ske i form af forsæt, da der vil være tale om en bevidst handling fra skadevolders side i form af spredning af seksuelt billedmateriale ved uploading på internettet uden forurettedes samtykke. Materialet kan endvidere være opnået ved skjulte optagelser eller trusler, hvilket underbygger, at der er tale om forsæt.

Årsagssammenhæng (kausalitet)

Årsagssammenhæng er en af de grundlæggende betingelser for, at en skadevolder kan stilles til ansvar. Den forbinder tabet og ansvarsgrundlaget. Overordnet betyder det, at skadens indtræden skal være forårsaget af den skadevoldende handling eller en undladelse. Denne betingelse har til formål at sikre, at den egentlige ansvarlige bliver pålagt ansvaret.¹⁶

Ved digitale seksuelle krænkelser er kasualitetskravet sædvanligvis opfyldt. Krænkelsen består typisk i trussel om deling, allerede foretaget deling eller optagelse af det seksuelt krænkende billedmateriale uden forurettedes samtykke. Krænkelsen udgør således i sig selv skaden. Hvis delingen af det digitale seksuelle materiale ikke var sket, ville krænkelsen ikke være indtrådt. Krænkelsen udspringer således direkte af den konkrete handling.

Adækvans/påregnelighed:

Adækvans er den sidste erstatningsbetingelse. Betingelsen omhandler, hvorvidt den indtrådte skade har været påregnelig. Dette indebærer, hvorvidt skadevolder kunne påregne den følge, skadevolders handling eller undladelse ville have.¹⁷ Hensigten hermed er at fjerne ansvar i de forholdsvist sjældne situationer, hvor en hændelse gradvist udarter sig i en retning, som det ikke har været muligt for skadevolder at forudsige.

¹⁵ Ibid., 26

¹⁶ Ibid., 27

¹⁷ Ibid., 334

Ved digitale seksuelle krænkelser er skadevirkningerne oftest påregnelige. Skadevolder bør kunne påregne konsekvensen af deling af seksuelt materiale. Det er eksempelvis påregneligt, at deling på internettet eller hjemmesider typisk vil medføre ukontrollerbar spredning samt skadesfølger for den forurettede.

Sammenfattende er de erstatningsretlige betingelser derfor som udgangspunkt forholdsvis ukomplicerede at opfylde. Handlingerne er typisk forsætlige, har direkte forårsaget skaden og er påregnelige. Derfor er den centrale problemstilling som udgangspunkt ikke, hvorvidt der foreligger et erstatningsansvar, men hvordan tortgodtgørelsesniveauet skal fastsættes, således at det afspejler krænkelsens karakter og grovhed.

7. Digitale seksuelle krænkelser

Digitale seksuelle krænkelser omfatter en bred vifte af forskellige situationer af varierende karakter og grovhed. Det kan eksempelvis være en person under 18 år, der sender et enkelt nøgenbillede til en anden person, eller offentliggørelse af et større antal nøgenbilleder eller pornografiske videoer på en mere systematisk måde, der ligger i den grovere ende af skalaen.¹⁸

Ifølge forarbejderne indebærer digitale seksuelle krænkelser *“bl.a. tilfælde, hvor der sker deling eller offentliggørelse af nøgenbilleder eller andet materiale af seksuel karakter, herunder billeder, videoer og lydspor, uden samtykke fra den eller de personer, der optræder på materialet.”*¹⁹

Spredning af materiale af denne karakter kan udløse såvel et strafferetligt ansvar som erstatningsretligt ansvar i form af tortgodtgørelse, jf. EAL § 26, stk. 1 og 2. Umbrella-sagskomplekset har haft stor betydning for gældende retspraksis, da der hér er afsagt et omfattende antal domme omhandlende digitale seksuelle krænkelser. I Umbrella-sagskomplekset blev over 1.100 personer sigtet for spredning af børneporno. Personkredsen blev tiltalt for at have videredelt seksuelt krænkende billedmateriale (videoer) af to 15-årige på internettet. Sammenligner man sager om digitale seksuelle krænkelser med andre sager, der udløser tortgodtgørelse, er en væsentlig forskel, at en digital seksuel krænkelse typisk har en langt mere vedvarende karakter. Det betyder, at materialet i værste fald forbliver tilgængeligt online i ubegrænset tid. Hertil kommer, at modtagerkredsen kan være endog ganske omfattende.²⁰ Digitale seksuelle krænkelser er således i princippet uendelige, både hvad angår kopiering og spredning. Den forurettede lever således i konstant uvished om materialets levetid på internettet.

Spredning af seksuelt materiale uden de forurettedes samtykke blev oprindeligt betegnet som *“hævnporno”*. Spredning af intimt billedmateriale er dog ikke alene begrundet i gerningspersonens ønske om at hævne sig. Begrebet dækker også over det forhold, at overgrebsmanden har til hensigt at vise sin overmagt overfor forurettede samt overvåge, håne og chikanere vedkommende. Et andet problematisk aspekt forbundet med begrebet hævnporno

¹⁸ CIRK nr. 9607 af 01-07-2023, Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Digitale sexkrænkelser, afsnit 5.2. om Den afbildede person er over 18 år - straffelovens § 232 og § 264 d, 18

¹⁹ LFF 184, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, 6

²⁰ Frederic Møller Tauber, “Tortgodtgørelse ved digitale sexkrænkelser”, *Juristen* 103, nr. 2 (2021): 79

er det faktum, at porno oprindeligt dækker over underholdningsmateriale skabt og delt med eksplicit samtykke, hvilket selvsagt ikke er tilfældet ved digital spredning af seksuelt krænkende materiale på internettet. Ifølge Red Barnet i 2025 er spredning af seksuelt betonet billedmateriale uden de deltagendes samtykke ikke at betragte som porno, men derimod *”deling uden samtykke”*. Samme forhold gør sig gældende med ordet *”børneporno”*, der i nutidigt sprog karakteriseres som *”seksuelt overgrebsmateriale med børn”*.²¹

Nærværende speciale skelner ikke mellem begreberne *”seksuelt”* eller *”pornografisk”* materiale, men vil gøre brug af det udtryk, som en given dom anvender. Det vil således være betinget af den enkelte doms ordvalg, hvilket begreb der benyttes. Dette synes ofte at bero på enten den konkrete ordlyd i straffelovens (herefter STRFL) § 235, stk. 1, på tidspunktet for dommens afsigelse, eller den måde, anklageskriftet er formuleret på.

Digitale seksuelle krænkelse kan eksempelvis være:²²

- Deling af intime/seksuelt billedmateriale uden samtykke. Det bemærkes i den forbindelse, at det er ulovligt at sprede intimt/seksuelt billedmateriale af personer under 18 år, også selv om der foreligger samtykke.
- Billedmanipulation af billeder/videoer således at de fremstår seksuelle eller giver et seksuelt indtryk uden samtykke fra den/de afbillede.
- Modtagelse af uønsket seksuelt materiale eller tilskyndelser.
- Mobning, forhørelse m.v. af en person ved brug af materiale med et seksuelt indhold.

Manipuleret seksuelt materiale, også kendt som *deepfakes* eller *deepfake porn*, dækker over en bred vifte af digitale krænkelse, eksempelvis et manipuleret billede, video, en forfalsket lydoptagelse m.v. skabt ved hjælp af kunstig intelligens.²³ Fællesnævneren er præsentation af en identificerbar person i en seksuel kontekst, som vedkommende ikke har medvirket i. Deepfake porn er således produceret uden den/de afbildes tilladelse, og kan derfor ikke kategoriseres under den gængse opfattelse af porno, hvor deltagerne har samtykket til medvirken. Begrebet deepfake stammer fra platformen Reddit, hvor en med dette brugernavn

²¹ “DIGITALE KRÆNKELSER”, Dansk Kvindesamfund, Hentet 20. oktober, 2025, <https://www.danskkvindesamfund.dk/viden-om-ligestilling/digitalekraenkelse>

²² “Lovgivning og rettigheder ved billed- og videodeling”, Red Barnets Slet Det Rådgivning, Hentet 20. oktober, 2025, <https://sletdet.redbarnet.dk/artikel/lovgivning-og-rettigheder-ved-billed-og-videodeling/>

²³ Rikke Peters, “Deepfake”, Lex - Danmarks Nationalleksikon, Hentet 21. oktober, 2025, <https://lex.dk/deepfake>

udbredte manipuleret seksuelt materiale. Det refererer til teknologien deep learning og har ændret måden, hvorpå digitale materialer kan manipuleres.²⁴

Kunstig intelligens har muliggjort en særlig grov form for billedmanipulation, hvor materialet er enormt overbevisende og svært at identificere som forfalsket. Selvom det førhen har været muligt at indsætte personer i situationer eller lignende, de ikke har deltaget i, har det været forholdsvis nemt at afsløre. Deep fakes har en kvalitet, der gør forfalskningen af billedmaterialet i en given sekvens meget vanskelig at afsløre uden avanceret teknisk udstyr.²⁵

Spredningen af manipuleret seksuelt materiale har været i voldsom stigning over de seneste år. Sammenligner man antallet af delinger af manipuleret seksuelt materiale i 2022 med antallet i 2023, ses en stigning på 464%. Dette fremgår af en undersøgelse foretaget af AI Sensity, som er førende indenfor identifikation samt forebyggelse af ulovlig anvendelse af deepfake-teknologi. Ifølge AI Sensity udgør kvinder langt den største del af de forurettede i ulovligt manipulerede seksuelt materiale med en repræsentation på 99%.²⁶

Stigningen i fremstillingen og delingen af manipuleret seksuelt materiale skyldes, at teknologien er blevet nemmere samt billigere at anvende. Forskellige apps, open source-software og diverse guides i brugen heraf er i modsætning til tidligere frit tilgængelige på internettet, og det kræver i dag ikke ekspertviden i kunstig intelligens at fremstille materiale med manipuleret seksuelt indhold. Den tilgængelige teknologi har også medført, at det med forholdsvis få video-, billed- og/eller lydfiler er muligt at fremstille manipuleret indhold, der fremstår ægte, overbevisende og veltillende.²⁷

Det må anses for positivt, at digitale seksuelle krænkelser er et emne, der i de senere år har givet anledning til diskussion og debat i medierne, og således har fået fokus. Dette har endvidere bevirket, at der i en del lande er indført lovgivning på området.²⁸ Dette er sket i anerkendelse af de ofte ganske alvorlige, omfattende og langvarige konsekvenser, som digitale seksuelle krænkelser kan have for forurettede. Internettet har som nævnt muliggjort hurtig og

²⁴ "Manipuleret seksuelt materiale (MSM)", Digitalt Ansvar, Hentet 21. oktober, 2025, <https://www.digitaltansvar.dk/manipuleret-seksuelt-materiale>

²⁵ "Deepfake"

²⁶ "Stigning i digitale krænkelser: Behov for stærkere beskyttelse mod manipuleret seksuelt materiale", Institut for Menneskerettigheder, 18. september, 2024, <https://menneskeret.dk/nyheder/stigning-digitale-krænkelser-behov-stærkere-beskyttelse-manipuleret-seksuelt-materiale>

²⁷ "Manipuleret seksuelt materiale (MSM)"

²⁸ "DIGITALE KRÆNKELSER"

omfattende deling af seksuelt krænkende billedmateriale, ligesom det har vist sig så godt som umuligt at fjerne materialet permanent.²⁹

²⁹ “Delt uden samtykke”

8. Tort

I det følgende afsnit vil der redegøres for godtgørelse inden for tort i dansk erstatningsret. Indledningsvist vil der blive redegjort for definitionen af begrebet tort, herunder hvad en compensation for en ikke-økonomisk skade er. Derefter følger en beskrivelse af udviklingen i den relevante lovgivning. Herefter vil der foretages en fortolkning af EAL § 26, stk. 1-3, eftersom denne bestemmelse fastlægger principperne for fastsættelse og udmåling af størrelsesniveauet ved tortgodtgørelse. Det er således hensigten med afsnittet at afklare, hvad der kan tilkendes tortgodtgørelse for, samt hvilke betingelser der skal foreligge for tilkendelse. Afsnittet danner således grundlag for analysen i afsnit 9, hvor det vil blive undersøgt, hvilke elementer der kan have betydning i forbindelse med fastsættelsen af det beløbsmæssige niveau for tortgodtgørelse ved digitale seksuelle krænkelser.

8.1. Definition på tort

Dansk erstatningsret bygger på et grundlæggende princip om, at der kun kan kræves erstatning, såfremt skaden medfører et dokumenteret økonomisk tab. Der er dog mulighed for at tildele godtgørelse ved ikke-økonomiske skader i visse tilfælde ud fra fastsatte regler. Er der tale om en ikke-økonomisk skade, er det ikke umiddelbart muligt at anvende en målbar standardgodtgørelse for skadens/tabets størrelse, da disse sager har flere til tider komplicerede og ikke-målbare aspekter. Sidstnævnte omfatter eksempelvis tort.³⁰

Det fremgår af EAL § 26, stk.1, at den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en andens frihed, fred, ære eller person, skal betale den forurettede godtgørelse for tort. Dette indebærer en krænkelse af en anden persons selv- og æresfølelse, hvilket betyder forurettedes opfattelse af eget værd og omdømme. Det, der begrunder kravet, er *ydmygelsen*.³¹³²

Tilkendelse af tortgodtgørelse har således til hensigt at kompensere forurettede for ydmygelsen og krænkelsen af den personlige integritet.³³ Godtgørelsen for tort vil således i princippet skulle bidrage til at genoprette forurettedes selvfølelse samt eventuelle sjælelige lidelser.³⁴ Under

³⁰ LFF 184, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, 4

³¹ Ibid., 5

³² *Lærebog i erstatningsret*, 415

³³ Nanna Baade og Mads Krøger Pramming, *Lærebog i personskadeerstatning*, 1. udgave. (København: Karnov Group, 2017), 113

³⁴ KBET nr. 1102, Betænkning om den forurettedes stilling i voldtægts- og voldssager, 1987, 111

forudsætning af, at betingelserne i EAL § 26, stk. 1 er opfyldt, vil den forurettede, der har været udsat for tort, være berettiget til at modtage en godtgørelse som compensation.

Er der yderligere også tale om et reelt økonomisk tab, vil forurettede kunne søge dette dækket i henhold til de almindelige erstatningsretlige betingelser.³⁵ Dette kunne eksempelvis gøre sig gældende, hvis forurettede som en følgevirkning af krænkelsen har måttet søge psykologhjælp og dermed har haft udgifter forbundet med hændelsen. Dette ses eksempelvis i FED.2020.45.Ø, hvor såvel by- som landsretten anerkender et sådant målbart økonomisk krav foranlediget af krænkelsen.

8.2. Udviklingen af lovgivning

Fastsættelsen af godtgørelsesniveauet er i sidste ende et politisk anliggende.³⁶ Det er domstolene som udmåler tortgodtgørelsen, men det er fra politisk side muligt at opjustere niveauerne for godtgørelse for forskellige krænkelsestyper, når niveauerne eksempelvis findes urimeligt lave og utilfredsstillende.³⁷

Dette illustreres eksempelvis i den kontinuerlige tilretning af bestemmelsen om tortgodtgørelse i EAL § 26, der blev vedtaget i 1984 i erstatningsansvarsloven. Bestemmelsen er løbende blevet justeret med adskillige tilføjelser, når der er sket lovændringer, der har nødvendiggjort tilretninger. Specialet vil nedenfor opsummere nævnte lovændringer, da disse elementer tillægges vægt ved tortfastsættelsen i sager, der omhandler digitale seksuelle krænkelse.

8.2.1. Lovændringen af 2001

Tidligere indeholdt EAL § 26 ikke oplysning om, hvilke momenter domstolene kunne inddrage i vurderingen af størrelsen på tortgodtgørelsen i en given sag. Disse momenter blev tilføjet ved lovændringen i 2001, hvor der i EAL § 26 blev implementeret et opdateret stk. 2.

³⁵ KBET nr. 1563, Straffelovrådets betænkning om freds- og ærekrænkelser, 2017, 111

³⁶ LFF 184, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, 5

³⁷ "Tortgodtgørelse ved digitale sexkrænkelser", 80

Stk. 2 havde herefter følgende ordlyd:

*”Stk. 2. Ved fastsættelsen af godtgørelsen kan det tillægges vægt, at krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitler 23 eller 24.”*³⁸

Tilføjelsen har haft til formål at løfte niveauet for de beløb, der udmåles som tortgodtgørelse til ofre for forbrydelser i henhold til straffelovens kapitel 23 og 24. Herunder findes eksempelvis § 232 om blufærdighedskrænkelser og § 235 om udbredelse af seksuelt materiale af børn under 18 år. Der er tale om bestemmelser, der efter en konkret vurdering kan bringes i anvendelse ved straffastsættelsen af digitale seksuelle krænkelser.

Baggrunden herfor har været at hæve godtgørelsesbeløbet, eftersom det synes at tortgodtgørelsen ved sædelighedsforbrydelser m.v. ofte var fastsat urimeligt lavt for den forurettede. Hensigten hertil har været at gøre opmærksom på muligheden for at inddrage disse forbrydelser i fastsættelse af tortgodtgørelsen som selvstændige aspekter med særlig vægt, herunder forbrydelser mod kønssædeligheden og forbrydelser i familierelationer, herunder incest. Under hensyntagen hertil, var udgangspunktet, at udmålingen af godtgørelsen for tort skulle fordobles i forhold til godtgørelsesniveauet på daværende tidspunkt.³⁹

8.2.2. Lovændringerne af 2018

Der er efterfølgende foretaget adskillige tilføjelser og ændringer i indholdet i EAL § 26. Således indsættes der i 2018, at det ved fastsættelsen af godtgørelsen kan tillægges vægt, at krænkelsen er begået over for en person under 18 år.⁴⁰

Tilføjelsen til EAL § 26, stk. 2 sker, da lovgiver har til hensigt at præcisere de momenter, domstolene kan lægge vægt på i vurderingen af størrelsen på tortgodtgørelsen i sager om seksuelle krænkelser mod personer under 18 år. Udover krænkelsens grovhed, handlingens beskaffenhed og relevante omstændigheder i en given sag, kan antallet af overgreb, den tidsmæssige udstrækning af overgrebene, barnets alder, og at overgrebene er begået af en

³⁸ LFF 143, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar, lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser og lov om afgift af ansvarsforsikringer for motorkøretøjer m.v., Folketingstidende 2000-01, tillæg A, 3541

³⁹ Ibid., 3533

⁴⁰ Lovbekendtgørelse nr. 140 af 28-02-2018 om § 26, stk. 2

person, som barnet har et særligt tillids- eller afhængighedsforhold til også indgå i fastsættelsen af tortgodtgørelsen. Tilføjelsen af disse momenter er sket med ønsket om at hæve godtgørelsesniveauerne i sager om seksuelle krænkelser med ca. 1/3 set i relation til niveauerne efter lovændringen i år 2001. Hensigten med lovændringen har været, at lønudviklingen i samfundet fremover skulle afspejles i niveauerne for fastsættelse af tortgodtgørelser ved seksuelle krænkelser,⁴¹ således at godtgørelsesniveauerne ikke stagnerer på gamle niveauer. Loven trådte i kraft den 1. april 2018, og har alene gyldighed i sager efter dens ikrafttrædelse.⁴²

I forbindelse med endnu en lovændring senere i 2018 bliver EAL § 26, stk. 2 udvidet med punkterne 2 og 3. Der blev indsat følgende:

”Det samme gælder, hvis krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelserne i straffelovens kapitel 27. Dette gælder dog ikke de overtrædelser, der er nævnt i straffelovens §§ 266-266 b ”⁴³

Ovennævnte tilføjelse er begrundet i lovgivers vurdering af, at der på daværende tidspunkt har været fastsat et for lavt godtgørelsesniveau for tort relateret til freds- og ærekrænkelser. Med tilføjelsen bliver det muligt at hæve godtgørelsesniveauet til et niveau proportionelt med omfanget, alvorligheden og konsekvenserne for forurettede.⁴⁴ STRFL § 264 d er indeholdt i straffelovens kapitel 27, og denne paragraf omhandler uberettiget videregivelse af meddelelser eller billeder af en anden persons private forhold, der alt efter karakter og anvendelse vil kunne kategoriseres som en digital seksuel krænkelse.

Det har som nævnt været hensigten med ovennævnte lovændring at hæve beløbsniveauet som udgangspunkt i tortgodtgørelser af denne karakter til det tredobbelte af det på daværende tidspunkt gældende niveau.⁴⁵ Lovens ikrafttrædelsesdato er 1. januar 2019, og får alene anvendelse for krænkelser begået efter denne dato.⁴⁶

⁴¹ LFF 31, Forslag til Lov om ændring af straffeloven, lov om forældelse af fordringer, lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2017-18, tillæg A, 13f

⁴² LFV 31, Forslag til Lov om ændring af straffeloven, lov om forældelse af fordringer, lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2017-18, tillæg C, § 5, stk. 1 og 4, 2

⁴³ LFV 20, Forslag til Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om erstatningsansvar og medicansvarsloven, Folketingstidende 2018-19, tillæg C, § 3, 3

⁴⁴ LFF 20, Forslag til Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om erstatningsansvar og medicansvarsloven, Folketingstidende 2018-19, tillæg A, 38f

⁴⁵ Ibid., 39

⁴⁶ LFV 20, Forslag til Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om erstatningsansvar og medicansvarsloven, Folketingstidende 2018-19, tillæg C, § 3, 3

8.2.3. Lovændringen af 2022

Den seneste lovændring er foretaget i 2022, hvor der blev indsat et nyt 4. pkt. i EAL § 26 stk. 2. Denne lovændring har i særlig grad betydning i sager omhandlende digitale seksuelle krænkelser, da det af det nye 4. pkt. specifikt fremgår, at domstolene ved fastsættelse af tortgodtgørelsen kan inddrage det moment, at der er tale om en digital seksuel krænkelse.⁴⁷

Lovgiver har i forbindelse med tilføjelsen ønsket at fastlægge et udgangspunkt for niveauet ved udmålingen af tortgodtgørelser i sager om digitale seksuelle krænkelser. Niveauet forudsættes at ligge på et godtgørelsesniveau mellem 5.000 kr. og op til 30.000 kr.⁴⁸ Denne størrelsesorden er 2021-niveauer, og det forudsættes, at der af domstolene fremadrettet foretages en justering af disse godtgørelsesniveauer, således at beløbene afspejler lønudviklingen i samfundet og ikke stagnerer på samme niveau, jf. principperne i EAL § 15.⁴⁹

Umbrella-sagskomplekset har endvidere medført, at det var vurderet nødvendigt at tilføje et nyt stk. 3 i EAL § 26 i lovgivningen. Af det nye stk. 3 fremgår:

*“Ved fastsættelsen af godtgørelsen skal alle digitale seksuelle krænkelser, der er begået uafhængigt af hinanden, vurderes selvstændigt.”*⁵⁰

Et særligt aspekt ved digitale seksuelle krænkelser er det forhold, at hver deling kan medføre en krænkelse, samt at hver deling også indebærer en mulighed for videre udbredelse. Yderligere kan materialet i princippet leve på internettet uendeligt længe og være nærmest umulig at fjerne. Hertil kommer, at personkredsen, der videredeler det krænkende digitale materiale, kan være ganske omfattende, hvorved det må vurderes endog meget svært at forhindre yderligere spredning og dermed en forøgelse af modtagerkredsen. Lovændringen er således begrundet i ønsket om at kompensere forurettede med et rimeligt beløb set i relation til det forhold, at digital spredning af seksuelt materiale ikke ses som en samlet retsstridig krænkelse mod forurettede, men derimod særskilte, enkeltstående retsstridige krænkelser. Det

⁴⁷ LFV 184 A, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar (Tortgodtgørelse ved digitale seksuelle krænkelser), Folketingstidende 2021-22, tillæg C, § 1, 1

⁴⁸ LFF 184, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, 7f

⁴⁹ Ibid., 8

⁵⁰ LFV 184 A, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar (Tortgodtgørelse ved digitale seksuelle krænkelser), Folketingstidende 2021-22, tillæg C, § 1, 2

har eksempelvis været relevant i Umbrella-sagskomplekset, hvor der var tale om stor spredning gennem mange enkeltpersoners deling af seksuelt krænkende materiale. Hensigten har i denne forbindelse været, at alle gerningspersoner, der retsstridigt deler seksuelt materiale, vil skulle betale godtgørelse for tort, og at der således ikke skal være et “loft” for den samlede tort, der kan tildeles.⁵¹ Som det har været tilfældet ved tidligere lovændringer, gælder denne lovændring alene fremadrettet, i dette tilfælde for lovovertrædelser begået fra og med lovændringens ikrafttrædelsesdato den 1. juli 2022.

Lovændringerne i 2001 og 2018 relaterer sig blandt andet til STRFL § 232, § 235 og § 264 d, som efter en konkret vurdering kan anses for at udgøre en digital seksuel krænkelse. Det er dog først efter ikrafttræden af en lovændring i 2022, at bestemmelserne samlet set betegnes som digitale seksuelle krænkelse. Det er ligeledes på dette tidspunkt første gang, at der af lovgiver fastsættes et niveau med vejledende retningslinjer for udmåling af tortgodtgørelser for digitale seksuelle krænkelse.⁵²

8.3. Gældende ret

Godtgørelse for tort er reguleret i EAL § 26. Det fremgår af EAL § 26, stk. 1, hvornår en forurettet har krav på tortgodtgørelse. EAL § 26, stk. 2-3 indeholder de momenter, som domstolene kan tillægge vægt i forbindelse med fastsættelse af tortgodtgørelsesniveauet.

Det vurderes relevant indledningsvist at definere den personkreds, der omfattes af EAL § 26, idet bestemmelsens anvendelsesområde forudsætter en klar afgrænsning af, hvem der kan kræve tortgodtgørelse. Efterfølgende vil der blive redegjort for, hvilke betingelser der kvalificerer forurettede til tortgodtgørelse.

Som udgangspunkt kan tortgodtgørelse alene tildeles den forurettede, men godtgørelsen kan dog undtagelsesvist i visse tilfælde tildeles efterladte, jf. EAL § 26 a.⁵³ Dette er muligt i specifikt angivne tilfælde, men da nærværende speciale fokuserer på EAL § 26, vil EAL § 26 a ikke blive behandlet.

⁵¹ LFF 184, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, 7

⁵² LFF 184, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, 7

⁵³ *Lærebog i personskadeerstatning*, 113

8.3.1. EAL § 26, stk. 1.

EAL § 26, stk. 1, fastlægger at:

“Den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en andens frihed, fred, ære eller person, skal betale den forurettede godtgørelse for tort.”

Det fremgår klart af ovenstående, at der skal være tale om en retsstridig og krænkende handling. Det fremgår imidlertid ikke specifikt af ordlyden, i hvilke tilfælde en krænkelse vurderes retsstridig. Dette vil derfor blive adresseret i det følgende med henblik på at fortolke og afdække definitionen på retsstridighed nævnt i EAL § 26, stk. 1. Med henblik herpå vil der blive gjort brug af relevante forarbejder.

8.3.1.1. Retsstridighedsbetingelsen

Ifølge retsstridighedsbetingelsen begrunder alene krænkelse af en vis grovhed et tortgodtgørelseskrav.⁵⁴ Dette sætter en nedre grænse for de hændelser, der udløser retten til tortgodtgørelse. Det følger omvendt, at kan en handling ikke kvalificeres som retsstridig, kan den ikke udløse tortgodtgørelse i medfør af EAL § 26, stk. 1.

Retsstridighedsbetingelsen har to betingelser⁵⁵:

1. Der skal foreligge et culpøst eller strafbart forhold
2. Krænkelsen skal være af en vis grovhed

8.3.1.1.1. Culpøst forhold:

Bestemmelsen om tortgodtgørelse var førhen hjemlet i ikrafttrædelsesloven (herefter IK) § 15 og fremgik som følger:

“Den, som efter dansk rets erstatningsregler er ansvarlig for krænkelse af en andens legeme eller frihed, samt den, der findes skyldig i strafbar krænkelse af en andens person i øvrigt, hans fred eller ære, kan dømmes til, foruden at yde erstatning for økonomisk skade eller tab, at

⁵⁴ Bo Von Eyben, *Juridisk ordbog*, 15. udgave (København: Karnov Group, 2023), 434

⁵⁵ “Tortgodtgørelse ved digitale sexkrænkelser”, 80

*betale den forurettede godtgørelse for lidelse, tort, ulempe, lyde og vansir samt for forstyrrelse eller ødelæggelse af stilling og forhold.”*⁵⁶

Det har således tidligere været en betingelse for tildeling af tortgodtgørelse i sager om freds- og ærekrænkelser, at der har været tale om en strafbar krænkelse. I 1972 foreslog Straffelovrådet en lovændring, således at denne betingelse ophæves.⁵⁷

I Straffelovrådets betænkning af 1971⁵⁸ giver Straffelovrådet udtryk for uhensigtsmæssigheden i, at den forurettede kun har kunnet tilkendes godtgørelse, hvis den pågældende handling var omfattet af en straffebestemmelses gerningsbeskrivelse, og hvis gerningspersonen har udvist det nødvendige forsæt.⁵⁹ Det følger heraf, at der således sker *“en betydelig indskrænkning i området for godtgørelseskravene ved disse personkrænkelser.”*⁶⁰ I betænkningen af 1971 foreslår Straffelovrådet, at betingelsen om, at krænkelsen skal være strafbar ved tildeling af tortgodtgørelse ved personkrænkelser, ophæves. Formålet hermed har været at opdatere lovgivningen med en udvidet erstatningsretlig beskyttelse, der strækker sig ud over de tilfælde, hvor der kan statueres strafansvar.⁶¹

Ved lovændringen i 1971 blev det således indført, at krænkelsen skal være *“retsstridig”*, og ikke som hidtil *“strafbar”*. Dette medførte, at domstolene fik mulighed for at tilkende tortgodtgørelse alene på et culpagrundlag.⁶²

Strafbarhedsbetingelsen frafalder således, dog ses det i betænkningen, at der ved tildeling af tort fremadrettet skal stilles krav *“om, at krænkelsen skal have været retsstridig, og at skadevolderen har handlet forsætligt eller uagtsomt.”*⁶³ Retsstridighedsbetingelsen skal fortolkes under hensyntagen til, at krænkelsen skal vurderes at være af en vis grovhed. De

⁵⁶ Lov nr. 89 af 29-03-1972, ikrafttrædelsesloven til straffeloven

⁵⁷ Ibid.

⁵⁸ KBET nr. 601, Straffelovrådets betænkning om privatlivets fred, 1971

⁵⁹ Ibid., 76

⁶⁰ Ibid., 65

⁶¹ LFF 37, Lov om ændring af borgerlig straffelov, af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m.m., af lov om rettens pleje og af lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse, Folketingstidende 1971-72, tillæg A, 560

⁶² Ibid.

⁶³ KBET nr. 601, Straffelovrådets betænkning om privatlivets fred, 1971, 72

seneste lovændringer i erstatningsansvarsloven definerer betingelsen for en retsstridig krænkelse, der således skal indeholde en *”culpøs krænkelse af en vis grovhed.”*⁶⁴

Ud fra ovenstående må det udledes, at kravet om, at der skal foreligge et culpøst forhold, ikke fraviger fra den almindelige culpavurdering ved økonomiske skader.⁶⁵

8.3.1.1.2. Krænkelser af en vis grovhed:

I henhold til forarbejderne indebærer retsstridighedsbetingelsen som tidligere anført, at karakteren af en krænkelse eller det culpøse forhold skal kunne karakteriseres som værende af en vis grovhed for at kunne kvalificeres som retsstridigt.⁶⁶ Handlingens karakter skal således være af en sådan grovhed, at den normalt vil være egnet til at medføre tort.⁶⁷ Der foretages i den forbindelse en egnethedsvurdering.⁶⁸ Egnethedsvurderingen baserer sig på en bedømmelse af, hvorvidt der foreligger *”særligt krænkende, ydmygende eller hånende omstændigheder”* i relation til krænkelsen.⁶⁹ Er nævnte betingelser ikke opfyldt, og den forurettedes personlige integritet således ikke udsat for en krænkelse af en vis grovhed, vil der ikke være grundlag for kompensation.⁷⁰

Som eksempler på forhold, der falder udenfor anvendelsesområdet som anført i EAL § 26, stk. 1, anfører forarbejderne som eksempler småchikanerier, drillerier og lignende forhold.⁷¹ Dette må ses som et udtryk for, at der er en nedre grænse for de tilfælde, hvor en krænkelse kan udløse kompensation for tort.⁷²

Ved strafbare krænkelser gør sig også gældende, at karakteren af krænkelsen skal være i den grovere ende af skalaen for at udløse tortgodtgørelse.⁷³ At en krænkelse er strafbar, er derfor

⁶⁴ LFF 184, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, 5

⁶⁵ “Tortgodtgørelse ved digitale sexkrænkelser”, 80

⁶⁶ LFF 20, Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om erstatningsansvar og medicansvarsloven, almindelige bemærkninger, Folketingstidende 2018-19, tillæg A (1. samling), 38

⁶⁷ LFF 184, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, 5

⁶⁸ “Tortgodtgørelse ved digitale sexkrænkelser”, 80

⁶⁹ *Lærebog i personskadeerstatning*, 115

⁷⁰ “Tortgodtgørelse ved digitale sexkrænkelser”, 80 og LFF 184, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, 5

⁷¹ KBET nr. 601, Straffelovrådets betænkning om privatlivets fred, 1971, 70

⁷² *Juridisk ordbog*, om retsstridighedsbegrebet, 434

⁷³ Jens Møller, Michael S. Wiisbye og Karsten Høj, *Kommenteret erstatningsansvarslov*, 7. udgave (København: DJØF Forlag, 2020), 861

ikke ensbetydende med, at den opfylder betingelsen om at være en culpøs krænkelse af tilstrækkelig grovhed. Dette fremgår eksempelvis af FED.2004.1106.Ø. I denne dom vurderer landsretten, at det ikke er *"tilstrækkeligt godtgjort, at krænkelsen har haft et omfang eller karakteren heraf har været af en sådan grovhed, at betingelserne for at anvende EAL § 26, stk. 1 er opfyldt."* Sagen omhandler en gæstelærer, der bemærkede, at forurettede *"var en sød og lækker pige, som han gerne ville være sammen med, og at det ikke var et problem for hans familie, at han dyrkede sex med andre"*. Landsretten finder, at gæstelærerens udtalelser udgør en seksuel krænkelse af den kvindelige elev. Landsretten vurderer dog ikke krænkelsens retsstridige karakter til at være tilstrækkeligt grov og dermed berettigede tildeling af tortgodtgørelse til den forurettede. Dommen tydeliggør således, at ikke alle krænkende handlinger automatisk berettiger til godtgørelse, uanset at de måtte være strafbare. Handlingen skal også være af en vis grovhed. Såfremt den begåede krænkelse er culpøs, ses betingelsen om en strafbar handling af en vis grovhed dog ofte at være opfyldt. Dette uanset at retten til tortgodtgørelse efter EAL § 26 stk. 1 som nævnt ikke længere er betinget af, at der foreligger et strafbart forhold.⁷⁴

Ved vedtagelsen af lov nr. 89 af 29. marts 1972 blev tortgodtgørelsesbestemmelsen gjort obligatorisk, hvorimod bestemmelsen inden denne lovændring var af fakultativ karakter.⁷⁵ I de tilfælde, hvor retten finder betingelserne for tortgodtgørelse opfyldte, er forurettede således berettiget til kompensation.

Bevisbyrden påhviler i øvrigt forurettede, der således skal kunne føre dokumentation for pågældende krænkelses egnethed til at påføre forurettede tort af en sådan karakter, at hændelsen kan udløse godtgørelse i henhold til EAL § 26, stk. 1.

8.3.1.2. Krænkelse af en andens frihed, fred, ære eller person

Derudover fremgår det desuden af EAL § 26, stk. 1, at der skal ydes tortgodtgørelse i de tilfælde, hvor den forurettede er blevet udsat for en retsstridig krænkelse af vedkommendes frihed, fred, ære eller person. I nedenstående afsnit vil disse begreber gennemgås.

⁷⁴ LFF 184, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, 5

⁷⁵ KBET nr. 601, Straffelovrådets betænkning om privatlivets fred, 1971, 72 og *Kommenteret erstatningsansvarslov*, 860

Frihedskrænkelser ses blandt andet inden for sundhedsområdet, hvor der eksempelvis sker frihedsberøvelse samt andre tvangsindgreb uden forurettedes samtykke.⁷⁶ Af U.2017.1314.H fremgår således, at en uberettiget tvangsfiksering af en psykiatrisk patient i en periode på 18 dage berettigede forurettede til tortgodtgørelse. Godtgørelsen blev af retten udmålt til 75.000 kr. I U.2000.515.H omhandler dommen et tilfælde af frihedskrænkelser i form af et uretmæssigt lægeindgreb, hvilket også efter en konkret vurdering kan udløse tortgodtgørelse til forurettede. Forurettede blev knæopereret uden forudgående aftale og under narkose og havde dermed ikke givet samtykke til indgrebet.

Fredskrænkelser omfatter hændelser, der vurderes at have krænket privatlivets fred.⁷⁷ Fredskrænkelser foregår typisk ved uberettiget offentliggørelse og spredning af meddelelser eller billedmateriale, der fremstår krænkende eller ydmygende for forurettede.⁷⁸ TfK.2000.56.V omhandler en mand, der med hensigt på publicering i et magasin indsendte to nøgenbilleder af sin ex-kone med et forfalsket samtykke, hvorved manden tillige begik dokumentfalsk. Retten udmålte tortgodtgørelsen til 10.000 kr. Digitale sexkrænkelser ses også at kunne medføre en krænkelser af privatlivets fred. TfK.2017.1052.Ø omhandler blandt andet deling af intime nøgenbilleder af forurettede. Materialet sendes til forurettedes leder og kærestens arbejdsplads. Både by- og landsretten takserer tortgodtgørelsen til 15.000 kr.

Ærekrænkelser sker ofte ved fremsættelse eller udbredelse af beskyldninger og ringeagtsytringer.⁷⁹ U.2015.3106.H er et eksempel herpå. Af sagen fremgår, at en historiker dømmes for at have fremsat ubegrundede påstande om, at en journalist havde været KGB-agent, og at dette også var PETs opfattelse. Udtalelserne blev vurderet som uunderbyggede og blev derfor vurderet som uberettigede og ærekrænkende. Journalisten blev således berettiget til tortgodtgørelse. FED.2003.1438.Ø er i samme kategori. Af dommen fremgår følgende udtalelse: *"I dag betragter jeg A som en syg person, falsk, ondskabsfuld, løgnagtig, misinformerende og umulig at føre nogen som helst saglig debat med"*. Landsretten vurderede, at udtalelsen måtte anses for en ærekrænkende ringeagtsytring af en sådan grovhed, at den gav forurettede krav på tortgodtgørelse. Tortgodtgørelsen blev fastsat til 5.000 kr. I begrundelsen

⁷⁶ LFF 184, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, 5 og Karnovs note 152 til EAL § 26, stk. 1

⁷⁷ LFF 184, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, 5

⁷⁸ *Kommenteret erstatningsansvarslov*, 866

⁷⁹ KBET, nr. 1563, Straffelovrådets betænkning om freds- og ærekrænkelser, 2017, 31

for torttildelingen anfører landsretten således, at eftersom udtalelserne er *”langt ud over, hvad der selv i en meget åben debat vil kunne tillades, findes en forholdsmæssig straf nødvendig for at beskytte A's rettigheder.”*

I EAL § 26, stk. 1 er indeholdt personkrænkelserne friheds- freds- og ærekrænkelser. Personkrænkelser omfatter dog også volds- og seksualforbrydelser, hvor der typisk foreligger et indgreb i forurettedes personlige integritet af særlig grov karakter.⁸⁰

Retspraksis viser, at der kun i et begrænset omfang tildeles tortgodtgørelse i voldssager under henvisning til EAL § 26, stk. 1. Dette skyldes, at der udover den grove vold også skal være en sådan karakter over voldsudøvelsen, at den indeholder en yderligere og selvstændig krænkelse af den forurettedes personlige integritet *udover* selve den fysiske voldshandling.⁸¹ Det er således en forudsætning, at voldshandlingen har haft elementer af særligt krænkende, hånende eller ydmygende karakter, der vurderes at påvirke forurettedes selv- og æresfølelse.⁸² Dette ses blandt andet i FED.2006.133.Ø. I denne sag tildeles forurettede ikke tortgodtgørelse i henhold til EAL § 26, stk. 1. Dette begrundes i, at sagens juridiske dommere vurderer, at *”den vold i forhold 1, som de tiltalte er fundet skyldige i, er begået under sådanne særlige omstændigheder, at C's selv- og æresfølelse ikke er blevet krænket.”* At voldsudøvelsen er sket i det offentlige rum og har omfattet knytnæveslag, spark og hop på forurettedes hoved og krop vurderes således ikke at være særligt kvalificerende omstændigheder, der medfører en yderligere krænkelse ud over den fysiske voldshandling i sig selv. Retten tildelte dog forurettede godtgørelse under henvisning til EAL § 26, stk. 3 (nugældende EAL § 26, stk. 4).

En seksualforbrydelse, hvor der sker spredning af seksuelt materiale i form af fotos, film eller andre visuelle gengivelser eller lignende af personer under 18 år, jf. STRFL § 235, stk. 1, kan efter en konkret vurdering udgøre en digital seksuel krænkelse. Dette ses i U.2019.4091.Ø. Af dommen fremgår, at pornografiske videoer af to personer under 18 år er blevet delt med fem andre personer, hvorved forurettedes ære og personlige integritet er blevet krænket. Byrettens afgørelse om tildeling af tortgodtgørelse til forurettede var begrundet i krænkelsesernes grove karakter, og afgørelsen blev efterfølgende stadfæstet af landsretten.

⁸⁰ Bo Von Eyben, *Personskadeerstatning*, 1. udgave (København: Karnov Group, 2018), 549f og LFF 184, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, 5

⁸¹ *Personskadeerstatning*, 549f

⁸² *Kommenteret erstatningsansvarslov*, 907

⁸³ *Ibid.*, 907

Det er således en bred vifte af krænkelse, der kan udløse tortgodtgørelse. Disse krænkelse kan have forskelligartede og individuelle påvirkninger af forurettede, alt efter krænkelsens karakter og omstændighederne i øvrigt. Betingelserne i EAL § 26, stk. 1, skal dog altid være opfyldte.

Når domstolen har vurderet betingelserne i EAL § 26, stk. 1 for opfyldte og dermed har godkendt tildeling af tortgodtgørelse, bliver domstolens næste skridt at udmåle tortgodtgørelsens størrelse.

8.2.2. EAL § 26, Stk. 2-3

EAL § 26, stk. 2-3 angiver, hvad der kan tillægges betydning ved fastsættelsen af tortgodtgørelsen:

Stk. 2. Ved fastsættelsen af godtgørelsen kan det tillægges vægt, at krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 23 eller 24, herunder at krænkelsen er begået over for en person under 18 år. Det samme gælder, hvis krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelserne i straffelovens kapitel 27. Dette gælder dog ikke de overtrædelser, der er nævnt i straffelovens §§ 266-266 b. Ved fastsættelsen af godtgørelsen kan det tillige tillægges vægt, at krænkelsen er en digital seksuel krænkelse.

Stk. 3. Ved fastsættelsen af godtgørelsen skal alle digitale seksuelle krænkelse, der er begået uafhængigt af hinanden, vurderes selvstændigt.

Som tidligere nævnt kan der i medfør af EAL § 26, stk. 2, 1. pkt., ved udmåling af tortgodtgørelsen tillægges vægt på det forhold, at en given krænkelse er begået ved en forbrydelse der har indebåret en overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 23 eller 24. Disse bestemmelser omhandler seksualforbrydelser og forbrydelser i familieforhold, herunder incest.⁸⁴ Det fremgår udtrykkeligt af bestemmelsen, at det kan tillægges særlig relevans, såfremt forurettede er under 18 år.

⁸⁴ LFF 184, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, 5

Anvendelsesområdet udvides yderligere ved at også krænkelseshandlinger, der udgør en overtrædelse af straffelovens kapitel 27, kan tillægges vægt ved fastsættelsen af tortgodtgørelsen. Kapitel 27 indeholder bestemmelser om freds- og ærekrænkelser. Bestemmelsen udtrykker dog specifikt undtagelse fra bestemmelsen for §§ 266-266 b, der omhandler fremsættelse af trusler, hadefulde ytringer m.v. Heraf følger, at udtalelser af denne karakter ikke automatisk medfører en forhøjelse af tortgodtgørelsen i medfør af stk. 2. Det forventes, at domstolene jævnligt regulerer tortgodtgørelsesniveauerne, således at beløbene stedse afspejler lønudviklingen og sikrer at de ikke stagnerer på 2021-niveau.⁸⁵

Digitale seksuelle krænkelser er hovedsageligt omfattet af straffelovens kapitler 23, 24 og 27, især bestemmelserne i § 232, § 264 d og § 235. Krænkelsens karakter og forurettedes alder afgør, hvilken af disse bestemmelser, krænkelsen er omfattet af.

STRFL § 232 omfatter krænkelser af blufærdigheden ved uanstændigt forhold. Forarbejderne viser, at bestemmelsen regulerer seksuelle krænkelser af en vis grovhed, som ikke er omfattet af de øvrige bestemmelser om seksualforbrydelser. Som udgangspunkt vil deling eller offentliggørelse af billeder eller videoer af seksuel karakter uden samtykke fra den afbildede person, være omfattet af STRFL § 232 om blufærdighedskrænkelse. Bestemmelsen omfatter eksempelvis også et individs beluring af nøgne personer, hvilket typisk sker i omklædningsrum m.v. Digitale sexkrænkelser kan i den forbindelse kategoriseres i et vist omfang som en form for digital beluring.⁸⁶

STRFL § 264 d omfatter uberettiget videregivelse af private billeder vedrørende en anden persons private forhold, eller billeder af den pågældende person, under omstændigheder, som åbenbart kan kræves unddraget offentligheden.

Sammenholder man STRFL § 235 med § 232, ses det, at førstnævnte paragraf har et mere begrænset anvendelsesområde for digitale seksuelle krænkelser. STRFL § 232 gælder nøgenbilleder og -videoer generelt. Ved anvendelse af STRFL § 235 er det yderligere en

⁸⁵ Ibid., 8

⁸⁶ CIRK nr. 9607 af 01-07-2023, Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Digitale sexkrænkelser, afsnit 4.1.1.2. om Straffelovens § 232, 12

betingelse, at billedmaterialet omhandler børn, hvor materialet viser et barns kønsdele, samlejesituationer eller andre seksuelle situationer end samleje.⁸⁷

Billedmaterialet er inddelt i tre kategorier og er udarbejdet i samarbejde med Nationalt IT-Efterforskningscenter, det nuværende NC3. *Kategori 1* kan omfatte billeder af et barn uden andre tilstedeværende med eksempelvis fokus på kønsdele, onani og anden seksuel berøring. *Kategori 2* kan indeholde billedmateriale med seksuel aktivitet mellem to eller flere deltagere. Det kan også være billeder, hvor et barn bliver udsat for berøringer omfattet af STRFL § 232 om blufærdighedskrænkelser. Derudover kan der være tale om billeder, hvor et barn ses før fingre eller redskaber ind i egne kønsåbninger uden andres tilstedeværelse. *Kategori 3* kan være billedmateriale, hvor afbildede fremstår som udsat for alvorlig skade eller grov vold. Det er strafbart at sprede materiale indeholdende seksuelle fremstillinger af børn uanset, om der foreligger samtykke fra den afbildede, når de er under 18 år. Det er heller ikke muligt for den afbildede at give samtykke til, at materialet kan udbredes, når de er blevet 18 år.⁸⁸

Domstolene vil som udgangspunkt gøre brug af STRFL § 235 i sager omhandlende seksuelt materiale, når forurettede er under 18 år. Er der derimod ikke seksuelt materiale involveret, omfattes sagen af STRFL § 232 og § 264 d. Såfremt forurettede er over 18 år, finder STRFL § 232 og § 264 d ligeledes anvendelse.⁸⁹

Bestemmelserne udgør i fællesskab en overordnet strafferetlig ramme, som kan bidrage til at fastlægge en given krænkelses grovhed med et potentielt omfattende skadesomfang til følge. Overtrædelserne bidrager således som indikatorer for krænkelsens omfang og grovhed, og udgør dermed oftest et centralt element i domstolenes fastsættelse af tortgodtgørelse ved digitale seksuelle krænkelser.

Det fremgår desuden af bestemmelsen, at det ved udmålingen yderligere kan tillægges betydning, såfremt der er tale om en digital seksuel krænkelse. Ved at sætte eksplicit fokus på dette element bliver det tydeliggjort, at lovgiver ønsker at tillægge de særlige skadevirkninger ved digitale seksuelle krænkelser en selvstændig vægt. Digitalt seksuelt materiale er som tidligere nævnt nærmest umuligt at fjerne fuldstændigt fra internettet, og modtagerkredsen er potentielt uendelig.

⁸⁷ CIRK nr. 9607 af 01-07-2023, Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Digitale sexkrænkelser, afsnit 4.1.2.1. om Seksuelt materiale - Straffelovens § 235, 13

⁸⁸ Ibid., 13f

⁸⁹ Ibid., afsnit 4.1.2. om Den afbildede person er under 18 år, 13

Af stk. 3 fremgår endvidere, at de enkelte krænkelse skal vurderes enkeltvis og uafhængigt af hinanden, såfremt der er tale om indbyrdes uafhængige forhold.⁹⁰ Derved vil forurettede blive tilkendt tortgodtgørelse for samtlige begåede krænkelse, da grundlaget for vurderingen af den enkelte krænkelse alene er betinget af krænkelsesernes indbyrdes uafhængighed. Dette adskiller sig fra tidligere praksis, hvor der var et såkaldt loft for tortgodtgørelsen.⁹¹

8.2.2.1. Skønsmæssig udmåling:

Som tidligere anført er hensigten med tildeling af tortgodtgørelse til en forurettet hovedsageligt begrundet i det forhold, at forurettede skal godtgøres for vedkommendes tab i selv- og æresfølelsen, som den retsstridige hændelse har forårsaget.⁹² Tab i selv- og æresfølelse er i sagens natur ikke objektivt målbart. Der foreligger hertil ”*mere uhåndgribelige sjælelige lidelser (skamfølelse, sorg, græmmelse, væmmelse)*.”⁹³ Fastsættelse af tortgodtgørelse kompliceres således af, at der skal foretages en vurdering af omfanget af krænkelsens egnethed til påvirkning af forurettedes selv- og æresfølelse. Vurderes hændelsen ikke-egnet til at have haft den pågældende påvirkning, foreligger der ingen begrundelse for fastsættelse af tortgodtgørelse.⁹⁴

Det ligger i sagens natur, at en krænkelse af den forurettedes personlige integritet ikke lader sig udregne efter en objektiv og målbar standard. Det er således ikke muligt at fastsætte takster for krænkelse i disse sager, som det er tilfældet i sager om svie- og smerte i medfør af EAL § 3, hvor skadelidte tildeles et standardbeløb på 230 kr. per sygedag.⁹⁵ Det er næppe muligt at udarbejde standardtakster for eksempelvis visse former for seksuelle overgreb. Krænkelsens karakter og de deraf følgende skadevirkninger er såvel betydeligt varierede som individuelle, hvorfor udmålingen forudsætter en høj grad af fleksibilitet i vurderingen af den konkrete sag.⁹⁶ Forannævnte er således også grunden til, at hverken forarbejderne eller EAL oplister konkrete

⁹⁰ LFF 184, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, 8

⁹¹ Ibid.

⁹² ”Tortgodtgørelse ved digitale sexkrænkelser”, 80

⁹³ KBET nr. 1102, Betænkning om den forurettedes stilling i voldtægts- og voldssager, 1987, 111f

⁹⁴ LFF 184, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, 5

⁹⁵ *Personskadeerstatning*, 551

⁹⁶ *Personskadeerstatning*, 551f

momenter, som domstolene har pligt til at tage i betragtning ved vurderingen. Fastsættelse af tortgodtgørelsen sker således efter en konkret vurdering i den enkelte sag.⁹⁷

Uanset at der ikke er udarbejdet specificerede standardtakster til brug ved udmålingen af tortgodtgørelse, ses der dog at have udviklet sig en retspraksis med en vis standardisering af beløbsfastsættelsen. Dette gælder især i sager om fysiske seksualkrænkelser, hvor der med tiden er sket en vis standardisering ved fastsættelse af tortgodtgørelsesbeløbet. I voldtægtssager er det som udgangspunkt, at forurettede tildeles en normaltakst på 100.000 kr. Beløbet kan dog reguleres i op- eller nedadgående retning, alt efter sagens karakter og omstændigheder i øvrigt.⁹⁸

Ser man på de fleste andre krænkelsetyper, er disse ofte meget forskellige. Dette gælder også sager om digitale seksuelle krænkelser. I disse sager har domstolene friere rammer ved vurderingen, idet domstolene i den enkelte sag selv afgør, hvilke elementer der konkret skal vægtes.⁹⁹

8.2.2.1.1 Krænkelsens grovhed, handlingens beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt

Forarbejderne til EAL § 26 indeholder en beskrivelse af de overordnede, generelle skønsmomenter, der indgår ved fastsættelse af tortgodtgørelsen. Disse momenter er *krænkelsens grovhed, handlingens beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt*.¹⁰⁰ Indtil 1984 var bestemmelsen om tortgodtgørelse at finde i IK § 15, stk. 2.¹⁰¹¹⁰² I 1984 tilføjes bestemmelsen om tortgodtgørelse til EAL. De generelle skønsmomenter er ikke specifikt indeholdt i EAL § 26, men de indgår stadig med en vis vægt ved fastsættelse af tortgodtgørelse, da det med tilføjelse af bestemmelsen til EAL § 26 ikke har været hensigten at ændre i anvisningerne for udmåling af tortgodtgørelse.¹⁰³ Det er således stadig muligt at anvende

⁹⁷ KBET nr. 1102, Justitsministeriets betænkning om den forurettedes stilling i voldtægts- og voldssager, 1987, 115f

⁹⁸ "Tortgodtgørelse ved digitale sexkrænkelser", 80

⁹⁹ "Tortgodtgørelse ved digitale sexkrænkelser", 80

¹⁰⁰ LFF 184, Forslag til Lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, 4f og "Tortgodtgørelse ved digitale sexkrænkelser", 80

¹⁰¹ LFF 7, Forslag til Lov om erstatningsansvar, Folketingstidende 1983-84 (2. samling), tillæg A, 123

¹⁰² Lov nr. 127 af 15-04-1930 (ikrafttrædelsesloven til straffeloven), LFF 184, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, 2021-22, Folketingstidende tillæg A, 4f

¹⁰³ KBET nr. 1102, Justitsministeriets betænkning om den forurettedes stilling i voldtægts- og voldssager, 1987, 96

forarbejderne til IK § 15, stk. 2, når domstolene fastsætter tortgodtgørelse med henblik på fortolkning af skønsmomenterne.

I Straffelovrådets betænkning om privatlivets fred af 1971 ses en fortolkning af begreberne krænkelsens grovhed, handlingens beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt. I forbindelse med *krænkelsens grovhed* inddrages krænkelsens faktiske omfang. Derudover tages det i betragtning, hvem krænkelsen rammer, eksempelvis om vedkommende er kendt i offentligheden. Når man ser på *handlingens beskaffenhed*, fokuseres især på graden af skyld samt den måde, hvorpå krænkelsen er begået. *Omstændighederne i øvrigt* dækker over muligheden for at inddrage andre elementer i vurderingen, ”f.eks. i skærpende retning, om krænkelsen er sket for vindings skyld, eller som formildende omstændighed, at krænkelsen er foretaget i en - omend fejlagtig - overbevisning om, at krænkelsen er tilladelig, fordi den kan tjene offentlige interesser.”¹⁰⁴

I lyset af ovennævnte forekommer det rimeligt at konkludere, at tortgodtgørelsens udmåling sker på baggrund af en samlet vurdering. I vurderingen indgår ikke alene en sags konkrete omstændigheder, men også de mere generelle skønselementer, der førhen var indeholdt i IK § 15, stk. 2, tillige med de supplerende kriterier anført i Straffelovrådets betænkning om privatlivets fred fra 1971.

¹⁰⁴ KBET nr. 601, Straffelovrådets betænkning om privatlivets fred, 1971, 73

9. Analyse

I det følgende afsnit foretages en analyse af de forskellige momenter, som kan have indflydelse på vurderingen af godtgørelsesniveauet ved digitale seksuelle krænkelse. I analysen vil følgende momenter blive behandlet:

- Krænkelsens karakter og grovhed
- Materialets indhold
- Manipuleret seksuelt materiale,
- Genkendelighed,
- Alder
- Subjektive følger for den krænkede
- Spredningens omfang
- Den digitale uendelighed
- Mængden af det delte materiale

Disse momenter er en videreudvikling af de i afsnit 8 nævnte grundlæggende betingelser for tortgodtgørelse, og disse betingelser vil derfor ikke blive beskrevet yderligere i det efterfølgende afsnit af analysen. Analysen er udarbejdet under hensyntagen til de elementer, der indgår som en del af vurderingen i retspraksis af godtgørelsesniveauet ved digitale seksuelle krænkelse, samt hvilke forhold disse omfatter i forbindelse med fastsættelsen af niveauet. Det er analysens hensigt at give en enkeltvis kvalificering af de forskellige elementer. Elementerne er tæt forbundet med hinanden og giver tilsammen et indblik i vurderingen af fastsættelsen af tortgodtgørelsen, dog er der forsøgt at give en enkeltvis kvalificering af de forskellige elementer.

Praksis for domstolene er ofte, at præmisserne for tortgodtgørelsen er ret kortfattede. Dermed er det ofte vanskeligt præcist at konkludere, nøjagtigt hvilket moment domstolen har anset for væsentligt ved fastsættelse af tortgodtgørelsen. Denne analyse er derfor især begrundet i den af domstolene anvendte argumentation i konkrete sager. I de tilfælde hvor der hersker væsentlig usikkerhed om, hvorvidt et moment er vægtet at have haft formildende eller skærpende betydning – eller hvilke andre hensyn der måtte have indgået i tortfastsættelsen – vil der blive gjort opmærksom herpå.

9.1. Krænkelsens karakter og grovhed

Følgende afsnit har til formål at undersøge, i hvilket omfang krænkelsens karakter har betydning for fastsættelsen af godtgørelsesniveauet i retspraksis. Tilstedeværelsen af et fysisk aspekt, eksempelvis i form af afpresning, tvang, eller andre strafferetlige overtrædelser, kan bidrage til vurderingen af krænkelsens karakter. Derudover kan grovheden ved det delte materiales indhold også bidrage til den samlede påvirkning for den forurettede.

I nærværende afsnit behandles dommen TfK.2017.531.V, der omhandler 17-årige T, der var i besiddelse af og videregav flere pornografiske billeder og videoer af et barn under 18 år, F. Endvidere var T dømt for ulovlig tvang og blufærdighedskrænkelse. Efter en samlet vurdering af de konkrete omstændigheder i sagen blev tortgodtgørelsen fastsat til 10.000 kr. Fastsættelsen af tortgodtgørelsen blev dog alene behandlet af byretten.

Ved afgørelsen blev der lagt vægt på forurettedes alder, mere præcist at hun var 14 år, og der dermed var sket overtrædelse af STRFL § 235, stk. 1 og 2. Den tiltalte, T, blev kendt skyldig i at have tilskyndet og overtalt en mindreårig til at sende videoer og billeder af obscøn karakter til sig via mediet Snapchat. I billedmaterialet ser man den 14-årige F onanere og indføre fingre i sin kønsåbning. T tog efterfølgende screenshots af billedmaterialet, lagrede dette på sin mobiltelefon og sendte herefter billedmaterialet til en af F's klassekammerater, der delte materialet med en større modtagerkreds på Facebook.

Derudover blev T dømt for blufærdighedskrænkelse af et barn under 15 år, jf. STRFL § 232. Det oplyses her, at T havde sendt flere beskeder til F igennem Snapchat eller SMS med følgende indhold: *“Spred dine skamlæber og lad mig se din fisse skinne”* og *“stik en finger op i din fisse”* og lignende. I den forbindelse havde T også sendt flere billeder af sit erigerede lem til F.

Ydermere blev T også dømt for ulovlig tvang, jf. STRFL § 260, stk. 1, nr. 1. T havde afpresset F til at fortsætte kontakten og sende yderligere billeder og videoer af obscøn karakter til sig ved at true med deling til en bredere kreds af det allerede tilsendte materiale. T var således i stand til at fortsætte de digitale seksuelle krænkelse mod F. T skrev bl.a.: *“Stik en finger op og tag et billede. Jeg skal kunne se din fisse. Gør det ellers poster jeg det hele. Ikke mere pis! Gør det nu ellers!”*, og flere beskeder af lignende karakter. Domstolene lagde vægt på, at T var

skyldig i ulovligt at have tvunget F til at fortsætte med at sende obscønt billedmateriale ved at afpresse F med spredning af allerede modtaget børnepornografisk materiale på internettet. Derudover blev det tillagt stor betydning, at delingen af det børnepornografiske materiale med F's klassekammerat havde muliggjort spredning af materialet til en større modtagerkreds.

F havde endvidere afholdt psykologudgifter forbundet med krænkelsen. Byretten afviste F's krav om dækning af disse på grund af manglende dokumentation, jf. Retsplejelovens § 992, stk. 1. Landsretten ændrede dog dette, hvorefter T blev pålagt at betale yderligere 3.800 kr. i erstatning.

Det kan således formentlig udledes, at antallet af billeder og videoer samt grovheden af disse har medvirket ved vurderingen af godtgørelsesniveauet. Materialets indhold var også en medvirkende faktor i vurderingen af udmålingen af tortgodtgørelsesniveauet, hvor byretten yderligere lagde vægt på det *“meget kompromitterende materiale”*. Det oplyses, at T har været i besiddelse af to billeder i kategori 1, to billeder i kategori 2, samt to videoer i kategori 1. Endvidere fremhæves forurettedes alder samt det faktum, at tiltalte har skaffet sig billedmaterialet gennem afpresning af forurettede. Derudover har tiltalte videredelt materialet og dermed forhindret forurettede i at sikre sig mod spredning af materialet på internettet, herunder Facebook, hvor materialet i omhandlede sag efterfølgende blev delt.

Til illustration kan TfK2018.672.V også nævnes. Dommen omhandler den tiltalte, T, der havde truet samt offentliggjort nøgenbilleder af sin ekskæreste, E, på to pornohjemmesider. Han havde endvidere også videresendt nøgenbilleder til E's mandlige bekendte. Byretten fastsatte tortgodtgørelsen til 20.000 kr., hvilket landsretten stadfæstede.

T blev dømt for overtrædelse af STRFL § 266. Det oplyses at T havde truet den forurettede ved at have fremsendt følgende tekstbeskeder: *“Og du stiller det indenfor eller så brænder jeg dit hus med dig i”* samt *“en eller anden dag tulleh så kommer jeg til --- og først voldtager i så lang tid du gerne vil du for derefter at slå dig ihjel og den her gang voldtager jeg dig rigtigt”*. Det oplyses endvidere, at T havde skrevet cirka 100 beskeder om dagen til E, hvor flere af dem indeholdt truende beskeder. Disse tekstbeskeder har tilsyneladende været egnet til at fremkalde en alvorlig frygt.

Derudover havde T også uberettiget offentliggjort mindst otte nøgenbilleder af seksuel karakter af E på to pornohjemmesider, hvor der samtidig var angivet hendes navn og adresse. Det fremgik af materialets indhold, at hun blandt andet fremstod med spredte ben og med en genstand i anus. Derudover havde T også lagt en video op på internettet, hvor de havde samleje, herunder analsex der varede nogle minutter. Det vurderes således, at der er explicit seksuelle billeder og videooptagelser, der må anses som værende af en særlig indgribende karakter. Hun blev herefter kontaktet af flere fremmede personer. Det kan således udledes af dommen, at karakteren af materialets indhold, samt den mulige identifikation af den forurettede, har haft betydning ved fastsættelsen af tortgodtgørelsen.

Derudover havde T også videredelt tre nøgenbilleder af E fra hendes Facebook profil, så det fremstod, som om hun var afsenderen. Han sendte billederne til i hvert fald seks forskellige mænd hun kendte.

Det fremhæves således, at retten har lagt vægt på krænkelsens grovhed, karakteren af tiltaltes handlinger og omstændighederne i øvrigt. Det udledes endvidere, at der også tages hensyn til de følger, det forskellige materiale kunne have for den forurettede. Det fremgår ikke direkte, at spredningens omfang forbundet med delingen på blandt andet to pornohjemmesider samt målrettet videregivelse gennem Facebook er blevet tillagt betydning. Dette kan dog tilsyneladende antages at være et væsentligt element.

Ud fra ovenstående kan det således udledes, at flere momenter er indgået i vurderingen af krænkelsens karakter og grovhed. Disse har tilsammen bidraget til den samlede vurdering af krænkelsens grovhed.

9.1.1. Materialets indhold

I forbindelse med vurdering af krænkelsens karakter kan materialets indhold påvirke grovheden og den samlede påvirkning for den forurettede, alt afhængigt af alvorsgraden.

U.2020.2311.Ø omhandler en afgørelse fra landsretten. Ifølge denne havde C delt en video indeholdende børnepornografi i kategori 2 på beskedtjenesten Messenger samt på C's Facebookprofil. Videosekvensen varede 40 sekunder og var delt med seks personer. Den

samlede tortgodtgørelse blev fastsat til henholdsvis 5.000 kr. til A og 1.000 kr. til B. Sagen udgjorde en del af Umbrella-sagskomplekset.

Landsretten lagde til grund, at *“tortgodtgørelse må fastsættes efter en samlet vurdering af de anførte omstændigheder, herunder navnlig videoens indhold”*. Det oplyses, at videosekvensen *“viser en situation, hvor A i hele forløbet udsættes for ydmygende handlinger og vises let genkendelig og stort set nøgen. B, der også er nøgen, har en mere tilbagetrukket rolle og vises kun kortvarigt, men fremtræder med seksuel aktivitet.”* Det kan således udledes, at der ved udmålingen af tortgodtgørelsen blandt andet er lagt vægt på videoens indhold, herunder særligt de forurettedes nøgenhed, at de udsættes for ydmygende handlinger, samt fremstår med seksuel aktivitet i videoen.

I forbindelse med materialets indhold, er der tilsyneladende også lagt vægt på den måde, hvorpå forurettede fremstår. Landsretten fremhæver, at den kvindelige forurettede, A, i hele forløbet vises let genkendelig og mere fremtrædende, hvorimod den mandlige forurettede, B, der også er nøgen, er mere tilbagetrukket og kun vises kortvarigt. Landsretten konstaterede yderligere, at videosekvensen *“var særdeles krænkende for især A, men også for B”*. Endvidere fremhæves det, at A’s fulde navn også nævnes, hvilket bidrager til hendes genkendelighed. Vurdering i forskellen i fremtræden og dermed krænkelsen belyses i forskellen ved fastsættelsen af størrelsen på godtgørelsen ved A og B. A bliver tildelt 5.000 kr. Den mandlige forurettede, B, tildeles 1.000 kr. A’s tortgodtgørelse er således fem gange større end B’s. Dette indikerer, at indholdet af materialet anses for at fremstå mere forulempende og krænkende for den kvindelige forurettede end den mandlige. Tortgodtgørelserne er dog begge fastsat med baggrund i en samlet vurdering af sagen. Den udmålte tortgodtgørelse er sket før opjusteringerne i 2018.

I den forbindelse fremhæves det også efter det oplyste, at det har haft betydelige psykiske skadefølger for både A og B. Det kan således udledes, at der også tillægges vægt på de følger, det har haft for de forurettede.

Indholdet af det delte materiale er også et moment, som belyses ved udmålingen af godtgørelsen i dommen TfK.2025.30. Dommen omhandler den tiltalte, T, der havde delt 11 videoer af den forurettede, F, uden hendes samtykke. T havde uploadet en mappe med de 11 videoer på en hjemmeside på internettet. Tortgodtgørelsen blev hér fastsat til 20.000 kr.

Ved udmålingen af tortgodtgørelsen fremhævede retten karakteren og indholdet af de delte videoer som værende særligt skærpende omstændigheder. Det blev også fremhævet, at de delte videoer viste forurettede nøgen samt indeholdt delvist pornografisk indhold. Det omhandlede seksuelle materiale udgjorde således en særlig krænkelse af den forurettedes personlige integritet. Det oplyses ikke nærmere i dommen, hvad der præcist kunne ses i videoerne. Der er en række momenter, som retten lagde vægt på ved fastsættelsen af tortgodtgørelsen, såsom spredningens omfang og antallet af videoer der blev delt. Tilsammen bidrager disse momenter også til krænkelsens grovhed. Nævnte momenter vil dog blive nærmere behandlet i afsnit 9.4.2. og 9.4.4.

Sammenholdt med materialets indhold ses selve ydmygelsen i forbindelse med krænkelsen at kunne indgå som et moment i fastsættelsen af tortgodtgørelsen ved digitale seksuelle krænkelse. Ydmygelsen som moment er kun specifikt nævnt i et mindre antal domme.

Momentet ses eksempelvis i U.2019.1232.H. Dommen omhandler T, der i fem tilfælde havde videresendt pornografisk videomateriale i lukkede chatgrupper med deltagelse af mindst 35 personer. Videoerne viste seksuel aktivitet med personer under 18 år, herunder den samme videosekvens som i de foreliggende sager i Umbrella-sagskomplekset. Her fremhæver Højesteret at, *”krænkelserne har været særligt grove over for F1, som udsættes for ydmygende handlinger”*. Det oplyses, at det af materialet fremgår, at der er et *”særlig fokus på F1’s underliv, hvor der foregår forskellige seksuelle aktiviteter”*. Derudover beskriver den tiltalte materialet som *”en bizar film, som satte tankerne igang. Det bizarre ved filmen var hele den seksuelle akt, herunder de remedier, der blev brugt.”* Tortgodtgørelsen blev udmålt til 10.000 kr. til F1 og 2.000 kr. til F2. Den udmålte tortgodtgørelse er før opjusteringerne i 2018. Højesteret har ved afgørelsen lagt vægt på den særlige ydmygelse, det har haft for F1, samt det forhold at de krænkende omstændigheder har været af en vis grovhed. Det er i den forbindelse blevet vurderet, at hændelsen har været egnet til at fremkalde krænkelsen og medføre tort.

Ud fra vurderingen af godtgørelsesniveauet er det dog tilsyneladende ukonkret, hvilken vægt ydmygelsen tillægges. Vurderingen af godtgørelsen er sket ud fra en samlet vurdering af andre momenter i sagen. Umiddelbart kan den forholdsvis store forskel i tortgodtgørelsen mellem F1 og F2 på 8.000 kr. give anledning til undren. Forskellen kan dog sandsynligvis afspejle, at det

vurderes, at kränkelsens karakter har været grovere for F2 end for F1, eftersom han ikke har en lige så ydmygende fremtræden.

Ydmygelsen er ikke kun et moment, der tillægges betydning i forhold til materialets billedmæssige fremstilling. Det ses eksempelvis i dommen U.2015.2561.H, hvor det delte materiale er ledsaget af en nedværdigende tekst.

Tiltalte har lagt billeder af forurettede op på en pornografisk hjemmeside med henblik på at foretage billedmanipulation. Herudover har tiltalte opfordret brugere af websiden til at fremkomme med kommentarer såsom *"please degrade her"*, og *"please make dirty comments"*. Højesteret vægter herefter, at forurettede af tiltalte er blevet benævnt i *"i ydmygende vendinger og opfordrede andre til at gøre det samme"*. Udover det manipulerede billedmateriale forekommer det sandsynligt, at også tiltaltes ydmygende og nedsættende omtale af tiltalte på pornohjemmesiden er indgået som et moment i Højesterets udmåling af tortgodtgørelsen. Højesteret anfører ikke specifikt, hvor stor vægt de enkelte momenter er tillagt ved afgørelsen, og det kan derfor ikke udelukkes, at det alene er billedmanipulationen af almindelige fotos, der har udløst den relativt høje godtgørelse til forurettede på 40.000 kr. Momentet vedrørende manipuleret seksuelt materiale vil blive behandlet nærmere i afsnit 9.1.2.

I forarbejderne vedrørende udmålingen af tortgodtgørelsens størrelse ved fysiske seksuelle krænkelser er anført, at det tillægges betydning *"om forbrydelsen har medført en særlig ydmygelse af forurettede"*.¹⁰⁵ Det kan derfor heller ikke anses for usædvanligt, at begrebet ydmygelse medtages som et moment i udmålingen.

Man kan omvendt argumentere for, at den manglende omtale af ydmygelse i de fleste domme kan skyldes, at dette moment implicit er indeholdt i afgørelsen, når domstolene henviser til kränkelsens grovhed. Tildeling af tortgodtgørelse til en forurettet sker således netop med henblik på at kompensere den forurettede for den ydmygelse eller krænkelser af den personlige integritet, forurettede er blevet påført.¹⁰⁶

Ud fra ovenstående kan det formentlig udledes, at alt efter hvor grov ydmygelsen og kränkelsen er ved det delte materiale, vil det som udgangspunkt være egnet til at krænke den

¹⁰⁵ LFF 143, Forslag til Lov om ændring af lov om erstatningsansvar, lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser og lov om afgift af ansvarsforsikringer for motorkøretøjer m.v., Folketingstidende 2000-01, tillæg A, 3521

¹⁰⁶ *Lærebog i personskadeerstatning*, 113

forurettedes selv- og æresfølelse. Dertil påvirker vedkommendes selvværd og omdømme negativt.¹⁰⁷

Sammenfattende kan det således udledes, at materialets indhold samt niveauet for den forurettedes fremtræden og ydmygelsen forbundet med kränkelsen kan tillægges betydning ved udmålingen af tortgodtgørelsen ved digitale seksuelle krænkelser.

9.1.2. Manipuleret seksuelt materiale

I nedenstående afsnit vil momentet manipuleret seksuelt materiale undersøges nærmere. Når et materiale, der oprindeligt fremstår uskyldigt, men efterfølgende bliver manipuleret til at fremstå seksuelt, kan dette bidrage til kränkelsens grovhed. Det vil derfor undersøges, hvilken betydning det tillægges, når et materiale bliver manipuleret til at fremstå seksuelt eller pornografisk.

Den førømtalte dom U.2015.2561.H omhandler en afgørelse, hvor D uberettiget har videredelt billeder af 20 unge kvinder. Den forurettede, A, som anker sagen til Højesteret, var krænket ved at D med fornavns nævnelse havde downloadet fotos af hende fra hendes Facebook profil og opslået disse på en pornografisk hjemmeside. Der var ikke foretaget sløring, og A's fornavn var anført ved billederne. Hensigten var at billedmanipulere de opslåede fotos, samtidig med at D omtalte den forurettede på kränkende og ydmygende vis, hvilket han også anbefalede andre brugere af internetsiden at gøre. Derudover var det hensigten, at brugerne af internetsiden fik udløsning på billederne og lagde nye billeder heraf på internetsiden. Den efterfølgende billedmanipulation gav indtryk af, at den unge kvinde var pornomodel. A's familie og omgangskreds blev efterfølgende bekendt med de manipulerede billeder, hvilket ramte den mindreårige A hårdt psykisk. Det har ikke været muligt at fjerne de kränkende billeder fra internettet, hvor de således fortsat kan ses. Efter en samlet vurdering ud fra kränkelsens grovhed, karakteren af D's handlinger og omstændighederne i øvrigt blev tortgodtgørelsen fastsat af Højesteret til 40.000 kr. Landsretten havde fastsat det til 20.000 kr.

Højesteret beskriver, at der ved materialet var "*gennemført billedmanipulation, således at hun på et antal billeder fremstod som en pornomodel, der deltog i hård porno, uden at det var*

¹⁰⁷ KBET nr. 601, Straffelovrådets betænkning om privatlivets fred, 1971, 65

muligt at se, at pornobillederne var forfalskninger”. Det kan således udledes, at kränkelsens karakter var tillagt betydning ved vurdering af fastsættelsen af godtgørelsesniveauet, samt at materialet var manipuleret til at fremstå seksuelt. Herunder blev det tillagt betydning, at materialet var manipuleret til hård porno, og dermed af en vis grovhed. Samtidig fremhæves det forhold, at det var umuligt at se, at der var sket billedmanipulation af materialet.

Det ses ikke direkte i domspræmisserne, om billedmanipulationen har været en afgørende faktor ved tildelingen af den relativt høje tortgodtgørelse. Det fastsatte beløb på 40.000 kr. ligger dog i den høje ende af beløbsskalaen i forhold til de sædvanlige tortgodtgørelser i denne type sager, hvor der er tale om digitale seksuelle krænkelser af personer under 18 år i form af deling af billedmateriale af seksuel karakter. Det bemærkes endvidere, at U.2015.2564.H adskiller sig fra andre offentliggjorte domme ved formentlig at være den eneste af sin art, der omhandler en digital seksuel krænkelse begået ved hjælp af billedmanipulation. Det kan dog heller ikke udelukkes, at den forholdsvis høje tortgodtgørelse på 40.000 kr. er tildelt på grund af ydmygelsen, der er tilknyttet billedmaterialet.

Det fremgår ikke klart af domspræmisserne, om Højesteret også har inkluderet et pønalt aspekt i bedømmelsen. Ved fastsættelse af tortgodtgørelsen har Højesteret dog fokuseret på, at tiltalte *”ved at udgive sig for en anden er blevet godkendt af A som hendes »ven« på Facebook.”* Tiltalte har således under falske forudsætninger fået adgang til tiltaltes profil og almindelige fotos med henblik på billedmanipulation og efterfølgende deling på pågældende pornografiske hjemmeside. Tiltalte oplyste endvidere, at *“det var spændende at lægge billeder ind af piger, som han vidste, hvem var”*. Begge udtalelser underbygger tiltaltes hensigt om med forsæt at ydmyge de pågældende unge kvinder. Derudover har tiltalte haft til hensigt at billedmanipulere pågældende fotos, inden de blev slået op på hjemmesiden. Ovenstående kunne pege i retning af, at Højesteret har tillagt fremgangsmåden for krænkelsen betydning, men om de fremhævede sætninger fra tiltalte reelt har medført et pønalt aspekt, fremgår ikke helt klart.

Ud fra ovenstående kan det således udledes, at materialets indhold bidrager til vurderingen af kränkelsens karakter. Dette inkluderer også den forurettedes fremtræden. Såfremt der er foretaget billedmanipulation, der får materialet til at fremstå som seksuelt, kan dette element tilsyneladende også indgå som et forhold, der kan tillægges betydning ved udmålingen af tortgodtgørelsen.

9.1.3. Genkendelighed

Hvorvidt den forurettede er genkendelig og dermed kan identificeres i billedmaterialets indhold, er også et moment, der indgår ved vurderingen af godtgørelsesniveauet i en given sag.

Til belysning af dette vil U.2019.4283.Ø blive undersøgt nærmere. Ved fastsættelsen af godtgørelsesniveauet anføres følgende: *”De to videoer er særdeles krænkende for især F1, der i den ene video vises let genkendelig, og hvis fulde navn nævnes, hvorimod F2 har en mere tilbagetrukket rolle på videoerne, og alene omtales ved et kaldenavn.”*

I landsrettens afgørelse sker der en sontring, for så vidt angår de forurettedes identificerbarhed. Den kvindelige forurettede, F1, bliver omtalt med sit fulde navn, hvorimod omtale af den mandlige forurettede, F2, udelukkende sker ved brug af vedkommendes kaldenavn. I videoerne er den kvindelige forurettede let genkendelig, hvorimod den mandlige forurettede fremstår mere diskret og dermed mindre identificerbar i materialet. Graden af genkendelighed – at kvinden fremstår let identificerbar og manden i mindre grad identificerbar – har Landsretten vurderet som i høj grad og særligt krænkende for kvinden, hvilket tilsyneladende har udløst den fem gange højere tortgodtgørelse på 5.000 kr. til kvinden i forhold til den mandlige parts tortgodtgørelse på 1.000 kr. Den udmålte tortgodtgørelse er før opjusteringerne i 2018.

Derudover bliver momentet, hvor den forurettede er genkendelig, eksempelvis belyst i TfK.2021.1175.V. Her får den forurettede F, uploadet en række billeder med angivelse af hendes navn til en pornohjemmeside uden hendes samtykke. Ved 5 ud af 8 af de delte billeder kunne man se forurettedes kønsdele og bagdel, samtidig med at hendes navn var angivet ved materialet. Tortgodtgørelsen blev fastsat til 10.000 kr.

Det oplyses, at billederne, der er blevet lagt op på pornohjemmesiden, er blevet set 3.302 gange. En for den forurettede ukendt person kontakter efterfølgende forurettede via beskedtjenesten Messenger og oplyser, at der ligger adskillige nøgenbilleder af hende på en pornohjemmeside. Det betyder, at forurettede således har været let identificerbar.

Herudfra kan det udledes, at der ved fastsættelsen af godtgørelsen er taget hensyn til grovheden af krænkelsens karakter ved en samlet vurdering og gennemgang af antallet af billeder, genkendeligheden ved at hendes navn fremgår ved billederne samt udbredelsen af materialet.

I den pågældende dom FED.2023.4.Ø bliver det også vurderet, hvorvidt den forurettede kunne identificeres på det delte materiale. Dommen omhandler en forurettede, F, der havde været filmet under samleje uden hendes samtykke af den tiltalte, T. Herefter havde T fremvist videoen til fire andre personer. F ankede byrettens afgørelse vedrørende tortgodtgørelsen på 5.000 kr., et beløb der dog blev stadfæstet af Landsretten.

Det fremgår af sagen, at der var tale om en korterevarende video af den forurettede. Derudover oplyses det, at den forurettede *“var filmet fra ryggen, således at man på videoen ser hendes ryg og hår samt det øverste af hendes balder, men ikke hendes ansigt”*. Det fremhæves således, at materialet kun i meget begrænset omfang gjorde kvinden genkendelig, ligesom hverken hendes ansigt eller kønsdele var synlige. At det kun i begrænset omfang var muligt at identificere kvinden, indgik som et moment i vurderingen af krænkelsens grovhed. Den reducerede genkendelighed vurderes således at mindske risikoen for identificerbarhed af krænkede i en større modtagerkreds. Derudover var der også lagt vægt på spredningens omfang. Dette vil blive belyst nærmere i afsnit 9.4.1.

Genkendelighed som et moment ses også tillagt betydning i den føromtalt dom U.2015.2561.H. Den tiltalte havde skaffet sig adgang til forurettedes almindelige billeder, der var på hendes Facebook profil. Herefter havde han uploadet billeder af den forurettede uden nogen form for sløring og med angivelse af hendes navn på en pornografisk hjemmeside. Formålet var her, at der skulle foretages billedmanipulation m.v. Det oplyses endvidere, at billederne blev kendt i hendes familie og omgangskreds samt lokalsamfundet. Derudover var det umuligt at se, at der var tale om forfalskninger. Endvidere havde den tiltalte i flere tilfælde videregivet kontaktoplysninger til den forurettede, hvorefter hun modtog flere henvendelser af seksuel karakter fra ukendte brugere af hjemmesiden. Det udledes således, at denne høje grad af genkendelighed og kontakt øgede krænkelsens intensitet, eftersom risikoen for identifikation var større.

Det er ikke udelukkende i sager, hvor forurettede rent faktisk er blevet identificeret, at identificerbarheden bliver inddraget som en betydende faktor. Alene en tilstedeværende risiko for identificering ser ud til at påvirke fastsættelse af tortgodtgørelsen. Dette ses eksempelvis i TfK.2018.424.Ø. Dommen omhandler den tiltalte, T, der blev fundet skyldig i systematisk at have udsat 133 børn og unge for blufærdighedskrænkelser, herunder videooptagelser m.v. i

seksuelle situationer. Der var tale om unge helt ned til 11 år. Det seksuelt og blufærdighedskrænkende materiale blev efterfølgende delt på internettet. Af afgørelsen fremgår det, *"at de forurettede ikke var slørede og således risikerer genkendelse"*, hvilket indikerer, at ofrenes identificerbarhed er blevet inddraget ved fastsættelse af tortgodtgørelsen, om end som et moment blandt mange og dermed formentlig ikke har haft afgørende indflydelse, men dog været en medvirkende faktor i fastsættelsen. Tortgodtgørelsen til de blufærdighedskrænkede børn blev udmålt til 5.000 kr., og til de børn, der var blevet optaget på video, fastsatte retten en tortgodtgørelse på 10.000 kr.

Det kan ud fra ovenstående sager udledes, at der fra domstolenes side lægges vægt på den mulige genkendelighed af forurettede i det delte seksuelle materiale. Der er dog tilsyneladende ukonkret, i hvor høj grad genkendelighed tillægges betydning ved udmålingen af godtgørelsens størrelse, eftersom domstolene ikke udtaler sig nærmere herom i de pågældende sager.

9.2. Alder

I dette afsnit undersøges det nærmere, hvilken betydning forurettedes alder har haft ved fastsættelsen af godtgørelsesniveauet ved digitale seksuelle krænkelser. Specifikt når den forurettede er under 18 år.

Dommen U.2019.702.V omhandler den tiltalte, T, der havde filmet et samleje mellem M og C, der var henholdsvis 15 og 16 år. T blev fundet skyldig i overtrædelse af STRFL § 235, stk. 1, hvilket blev begrundet i udbredelsen af optagelserne til to personer, som han havde givet adgang til optagelserne i iCloud. T havde endvidere delt optagelserne med flere andre personer gennem blandt andet AirDrop. Tortgodtgørelsen blev fastsat til 20.000 kr. til den kvindelig forurettede, M, under henvisning til EAL § 26, stk. 2. Beløbet blev efterfølgende stadfæstet af landsretten. Godtgørelsen skal betales in solidum af de to tiltalte. Ved fastsættelse af godtgørelsen fremhæver byretten, at *"Retten har herved især lagt vægt på de psykiske følger, som krænkelsen har medført, og forurettedes unge alder."* Dette viser, at udmåling af tortgodtgørelsen formentlig kan relateres til, at forurettede er under 18 år.

Når byretten refererer til EAL § 26, stk. 2, er det formentlig mere nøjagtigt bestemmelsens 1. punkt, der henvises til. Af dette punkt fremgår det, at såfremt en seksualforbrydelse omfattet af straffelovens kapitel 24 er begået mod en person under 18 år, kan dette forhold tillægges

vægt ved udmåling af tortgodtgørelsen. Dette gælder eksempelvis STRFL § 235, stk. 1, der omhandler udbredelse af seksuelt materiale af personer under 18 år. I henhold til STRFL § 235, stk. 1, 1. pkt. kan udbredelse af seksuelt materiale af personer under 18 år efter omstændighederne vurderes at udgøre en digital seksuel krænkelse. Dette ses afspejlet i U.2019.702.V. Forarbejderne til lovændringen af 2018 beskriver desuden explicit, at der udover *“krænkelsens grovhed, handlingens beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt også særligt bør tages hensyn til ... barnets alder”*.¹⁰⁸

Inden lovændringen i 2018 blev forurettedes alder ofte taget i betragtning ved fastsættelse af godtgørelsen.¹⁰⁹ Fremhævelsen af ordlyden i EAL § 26 må således ses som et udtryk for inddragelse af forurettedes unge alder i udmålingen, og at alderen anses for at være en skærpende omstændighed. Af EAL § 26, stk. 2, 1. pkt. fremgår det, at forurettedes unge alder *kan* inddrages ved udmåling af tortgodtgørelse. Dette kan give grundlag for at udlede, at lovgiver ikke ønsker at fastlåse domstolene i deres vurdering af den enkelte sag, da alderen alene ikke nødvendigvis giver anledning til en højere godtgørelse. Domstolene kan således fra sag til sag foretage en konkret vurdering af, hvorvidt forurettedes alder anses for relevant. Det bemærkes, at der ikke er nogen klar tilkendegivelse af, hvor meget den forurettedes unge alder vægtes ved udmåling af godtgørelsen.

I den tidligere nævnte dom, U.2019.702.V, anføres den forurettedes alder som værende et moment, der især tillægges vægt ved fastsættelse af godtgørelsen. Den forurettede var 15 år på det tidspunkt, hvor det seksuelle materiale blev videredelt. At der især lægges vægt på forurettedes unge alder kan pege i retning af, at dette moment vurderes at være en skærpende omstændighed ved fastsættelsen af godtgørelsen. På den anden side anføres det i dommen, at også andre momenter har haft væsentlig betydning for godtgørelsens størrelse.

Forurettedes alder ses også at indgå som et moment ved fastsættelsen af tortgodtgørelsen i den førømtalte dom TfK.2018.424.Ø. Dommen omhandler T, der systematisk havde udsat 133 børn, herunder 45 børn under 15 år for blufærdighedskrænkelser, blandt andet ved videooptagelser m.v. af børnene i seksuelle situationer. Der var tale om unge helt ned til 11 år. Det seksuelle og blufærdighedskrænkende materiale blev efterfølgende delt på internettet.

¹⁰⁸ LFF 31, Forslag til Lov om ændring af straffeloven, lov om forældelse af fordringer, lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2017-18, tillæg A, 13f

¹⁰⁹ “Tortgodtgørelse ved digitale sexkrænkelser”, 83

Det oplyses, at T igennem en længere periode havde haft chatsamtaler med disse børn, og derudover havde lokket dem til at vise sig i seksuelle situationer for ham. T havde haft kontakt med nogle af børnene i flere år. Det oplyses endvidere, at nogle af børnene troede, at de var kærester med T. Det udledes således, at T har udnyttet et tillidsforhold til at presse dem til flere seksuelle handlinger og optaget disse.

Derudover fremhæves det også i domspræmisserne, at omfanget og mængden af krænkelse samt materialets indhold er blevet tillagt vægt ved udmålingen. Det fremhæves endvidere, at retten har fundet krænkelsen at være af særlig grov karakter over for de meget unge børn *“ved at tiltalte forklarede en 12-årig pige om analsex og derefter fik hende til at indføre fingre analt, hvilket han filmede, ligesom tiltalte viste sin penis mens han onanerede til en kun 8-årig dreng”*.

Det kan tilsyneladende udledes, at børnenes unge alder bidrager til krænkelsens grovhed og øger skadevirkningen. Endvidere er der i særligt skærpende retning lagt vægt på de delinger, T havde foretaget. Dette bliver behandlet nærmere i afsnit 9.4.2.

Ser man på en anden dom, TfK.2019.19.V, henviser denne udelukkende til *”karakteren af krænkelsen”*. Af sagen fremgår, at T gennem et værelsesvindue med sin mobiltelefon optager en videosekvens af cirka syv sekunders varighed. Optagelsen viser en dreng, A liggende oven på en pige, F. Retten fandt efterfølgende, at det af sekvensen tydeligt fremgik, at A og F havde samleje. Herved blev optagelsen karakteriseret som en film med pornografisk indhold. T havde desuden videresendt optagelsen til medlemmerne af en gruppe på Facebook, hvilket kvalificerede en krænkelse af F's blufærdighed. Forurettede havde hverken givet tilladelse til videooptagelsen eller deling af materialet på internettet. Dette til trods for at sagens forurettede er to personer på 15 og 16 år, der i det distribuerede videoklip ses have samleje. De forurettedes alder er således ikke inddraget som en skærpende omstændighed i denne sag, og de forurettedes unge alder er ikke indeholdt i domspræmissen for udmåling af godtgørelsen. Godtgørelsen blev fastsat til 5.000 kr. af byretten, og blev efterfølgende stadfæstet af landsretten. Den udmålte tortgodtgørelse er før opjusteringerne i 2018.

Det må samlet konkluderes, at forurettedes alder er en faktor, der kan tillægges - og også i nogle tilfælde bliver tillagt - betydning ved domstolens fastsættelse af tortgodtgørelsen. Det

lader sig dog ikke klarlægge, i hvilket omfang aldersmomentet vurderes at udgøre en skærpende omstændighed i den enkelte sag, og dermed får indflydelse på størrelsen af godtgørelsen.

Ud fra retspraksis bemærkes, at det ikke fremgår tydeligt, hvorvidt straffeovertrædelserne anses for en skærpende omstændighed ved fastsættelsen under henvisning til overtrædelse af STRFL § 235, stk. 1, der omhandler spredning af seksuelt materiale af *børn under 18 år*. Dette gælder også ved overtrædelser af STRFL § 232 og § 264 d, der omhandler uberettiget videreformidling af billeder eller videoer af seksuel karakter. Ved brug af sidstnævnte er forurettedes alder ikke en afgørende faktor.

9.3. Subjektive følger for den krænkede

Det er subjektivt, hvordan og i hvilke tilfælde en krænkelse opleves. Retspraksis omtaler kun i ganske få tilfælde forurettedes perspektiv af krænkelsen, hvilket således yderst sjældent fremgår af afsagte domme om fastsættelse af tortgodtgørelse i forbindelse med digitale seksuelle krænkelser. Det forekommer derfor relevant at se nærmere på, i hvilken grad domstolene tillægger det betydning, at der er sket en mærkbar krænkelse for forurettede. Det er tidligere belyst, hvilke momenter der definerer krænkelsens objektive karakter, ligesom der er forsøgt redegjort for de forhold, der oftest vil være egnede til at udløse en krænkelse. Forurettedes egen oplevelse af krænkelsen vil dog i sagens natur være af subjektiv karakter og dermed individuel.¹¹⁰

Dommen U.2019.1232.H ses at have tillagt de subjektive følger for de krænkede betydning. Det fremgår således af dommen, at en sagkyndig erklæring har fastslået, at den kvindelige part i videoerne udviser symptomer på blandt andet PTSD (posttraumatiske belastningsreaktioner). Derudover lider hun af angst og panikanfald og har periodevis gennem tre år været påvirket af en depressiv lidelse af moderat til svær grad. Efter videoens deling har drengen været udelukket fra det sociale liv på gymnasiet og har derfor også skiftet gymnasium. Derudover har drengen ikke kunnet *”fungere normalt som menneske, civilperson og gymnasieelev, idet han ofte blev genkendt og antastet, også af fremmede. Han vil altid være stemplet som »ham på videoen«.* *Han har på kommunens opfordring modtaget psykologhjælp over en længere periode”.*

¹¹⁰ “Tortgodtgørelse ved digitale sexkrænkelser”, 83

Ved fastsættelsen af tortgodtgørelsen, bliver der lagt vægt på blandt andet de følger, der har været for de forurettede. Højesteret udtaler at *“krænkelserne har endvidere efter det oplyste haft betydelige psykiske skadefølger, ikke kun for hende, men også for F2”*. Hvilke oplysninger i den sagkyndige psykolog erklæringerne, Højesteret har vægtet i sagen, er dog ikke eksplicit nævnt i domspræmisserne, og ovenstående konklusion er derfor baseret på en fortolkning af de oplysninger, som sagsfremstillingen giver.

Set i relation til det erstatningsretlige genoprettelseshensyn samt hvad der må anses for rimeligt for forurettedes retsfølelse, forekommer det dog relevant, at der ved fastsættelse af tortgodtgørelsens størrelse inddrages en vurdering af følgerne for forurettede ved krænkelsen, eksempelvis i form af en psykisk lidelse, behov for psykologhjælp, har forurettede følt sig nødsaget til at skifte bopæl m.v. Disse faktorer er med til at belyse krænkelsens faktiske omfang for den forurettede som følge af den digitale seksuelle krænkelse. Endvidere medfører sårbarhedsprincippet, at de forurettede skal som udgangspunkt tages som de er. Det skal således ikke være til skadevolders fordel, at skadelidte har en særlig sårbarhed.¹¹¹

Når der er tale om fastsættelse af tortgodtgørelse i sager om fysiske seksuelle krænkelser, dvs. voldtægt og voldtægtslignende forbrydelser, vægtes det eksempelvis, *”om forurettede på grund af forbrydelsen har modtaget behandling/terapi.”*¹¹² I forarbejderne til lovændringen af 2001 fremgår det, at den forurettedes psykiske og subjektivt følte krænkelse, indgår som et moment. Forarbejderne indeholder dog ikke oplysning om vægtningen af dette element. Det forekommer sandsynligt at udlede, at dette kan tilskrives det forhold, at tortgodtgørelsen skal fastsættes ud fra en samlet vurdering af en given sags konkrete forhold.¹¹³¹¹⁴

Det vurderes, at den faktisk følte krænkelse hos forurettede tillægges en begrænset betydning ved fastsættelsen af tortgodtgørelsens størrelse. Dette gør sig særligt gældende i tilfælde, hvor skadelidte reagerer uforholdsmæssigt stærkt på en krænkelse, der objektivt vurderet er af mindre grov karakter. Ved fastsættelsen af tortgodtgørelse indgår det således i vurderingen, i

¹¹¹ Andreas Bloch Ehlers, *Grundlæggende erstatningsret*, 1. udgave (København: Karnov Group, 2019), 222

¹¹² LFF 143, Forslag til Lov om ændring af lov om erstatningsansvar, lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser og lov om afgift af ansvarsforsikringer for motorkøretøjer m.v., Folketingstidende 2000-01, tillæg A, 3521

¹¹³ KBET nr. 1102, Betænkning om den forurettedes stilling i voldtægts- og voldssager, 1987, 111

¹¹⁴ “Tortgodtgørelse ved digitale sexkrænkelser”, 83

hvor høj grad den relevante krænkelse anses for at være egnet til at influere forurettedes selv- og æresfølelse.¹¹⁵

Man kan endvidere argumentere for, at inddragelse og særlig vægtning af den faktisk følte krænkelse vil kunne betyde, at der ikke i alle tilfælde vil være lighed for loven for forurettede. Mennesker er som bekendt ikke udstyret med samme mentale styrke og udviser derfor forskellige reaktioner i en given situation og oplevelse. En hændelse vil således med stor sandsynlighed blive opfattet forskelligt af to forskellige personer alt efter personens mentale robusthed. Hvis den følte krænkelse tillægges væsentlig betydning ved fastsættelse af godtgørelsen, kan der forekomme tilfælde af ulighed for loven. En person med en mental sårbarhed vil således kunne blive tildelt en højere tortgodtgørelse end en person med større mental robusthed, og dette vil således være i strid med lighedsprincippet.¹¹⁶

På baggrund af ovenstående kan det konkluderes, at forurettedes subjektive følger kan indgå som et moment ved fastsættelsen af tortgodtgørelsesniveauet. Det kan være tilfældet, at forurettede har haft behov for psykologhjælp til at bearbejde krænkelsen. Psykologhjælpen er i den forbindelse med til at give et indtryk af krænkelsens faktiske omfang og karakter for forurettede. Momentet tillægges dog en begrænset betydning, hvilket også afspejles ved, at momentet sjældent ses anvendt i praksis.

9.4. Spredningens omfang

Nærværende afsnit vil undersøge, hvorvidt spredningens omfang af det digitale seksuelle materiale tillægges betydning ved fastsættelsen af tortgodtgørelsen. Spredningens omfang kan eksempelvis omfatte, hvor mange personer materialet er delt til, antallet af det delte materiale, hvordan materialet er offentliggjort, eksempelvis om offentliggørelsen er sket på internettet, gennem lukkede eller åbne grupper, på offentligt tilgængelige hjemmesider, eller lignende. Det kan eksempelvis også vægtes, om der er tale om en form for organiseret eller planlagt offentliggørelse.¹¹⁷

¹¹⁵ Ibid.

¹¹⁶ *Juridisk ordbog*, om definition på lighedsgrundsætning, 322

¹¹⁷ CIRK nr. 9607 af 01-07-2023, Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Digitale sexkrænkelser, afsnit 5.1. om Generelt om straffastsættelsen, 17

9.4.1. Deling med en begrænset kreds

En formildende omstændighed ved udmåling af tortgodtgørelsen kan være det forhold, at det seksuelle billedmateriale alene er sendt til få modtagere, og dermed kun til en relativt begrænset kreds.

I dommen TfK.2017.1052.Ø er T fundet skyldig i at have overtrådt STRFL § 232 og § 264 d. Overtrædelsen består i deling af intime nøgenbilleder af en kvinde. Nøgenbillederne var sendt gennem e-mail til lederen på kvindens arbejdsplads og kvindens kærestes arbejdsplads. De laminerede fotos blev også hængt op uden for kvindens arbejdsplads. De intime nøgenbilleder blev endvidere delt med en tredje person, og var ledsaget af et brev, som T havde udfærdiget i forurettedes navn med en opfordring til seksuelt samvær. T blev også kendt skyldig i at have overtrådt STRFL § 263, stk. 2 grundet hacking af kvindens mailprogram og læsning af adskillige mails. Tortgodtgørelsen til forurettede blev fastsat til 15.000 kr. Et vægtigt argument i landsrettens dom var det faktum, at forurettede ikke havde uploadet og delt nøgenbillederne på internettet, mere præcist i et offentligt tilgængeligt forum.

Som tidligere nævnt kan det udgøre en formildende omstændighed, såfremt det seksuelle materiale er sendt til en begrænset modtagerkreds. Det bemærkes dog, at den indbyrdes relation mellem den forurettede og modtagerkredsen af det seksuelle materiale, også synes at blive tillagt vægt. Byretten oplyser i TfK.2017.1052.Ø, at det i forbindelse med fastsættelse af tortgodtgørelsen har været en skærpende omstændighed, at tiltalte nøje har udvalgt og eksplicit fokuseret på fremsendelse af det seksuelle materiale til modtagere i den forurettede kvindes nærmiljø. I dette tilfælde til lederen på forurettedes arbejdsplads tillige med lederen på forurettedes kærestes arbejdsplads, ligesom tiltalte har ophængt fysiske nøgenfotos ved forurettedes arbejdsplads. Sluttelig bemærkes det, at tiltalte har forfattet et brev i forurettedes navn med opfordring til seksuelt samvær, og sendt brevet til en tredje person. Det kan således formentlig konkluderes, at tortgodtgørelsen på 15.000 kr. ikke alene er fastsat på grund af de digitale seksuelle krænkelser, men at den indbyrdes relation også har været taget i betragtning. Landsretten stadfæstede byrettens fastsættelse af tortgodtgørelsen til 15.000 kr.

Der er indgået to vigtige faktorer i domstolens fastsættelse af tortgodtgørelsen. Det er således tillagt vægt, at modtagerkredsen af de delte fotos har været forholdsvis begrænset, men også at delingen er sket med personer i forurettedes nærmiljø.

FED2020.63.V viser, at det har en betydelig indflydelse ved udmåling af tortgodtgørelsen, hvilken forbindelse der er mellem den forurettede og modtageren af det seksuelle materiale. Denne dom vedrører den tiltalte, T, der blev fundet skyldig i afpresning og blufærdighedskrænkelser af sin ekskæreste, F, ved at have videresendt nøgenbilleder af F. T havde i tre tilfælde truet den forurettede, F, med at sende nøgenbillederne til hendes familie og venner, medmindre hun betalte ham 5.000 kr., hvilket senere blev hævet til 15.000 kr. Derudover videresendte han nøgenbilledet til F's tidligere kærester. Tortgodtgørelsen blev i den forbindelse fastsat til 10.000 kr. Den udmålte tortgodtgørelse er før opjusteringerne i 2018.

T's deling af nøgenbillederne med hendes ekskæreste samt truslen om videresendelse af billederne til en større modtagerkreds inklusive F's børn og familie blev betragtet som en skærpende omstændighed ved fastsættelsen af tortgodtgørelsen. Dog blev det nævnt, at nøgenbillederne af forurettede alene var sendt til forurettedes ekskæreste, og det blev dermed vurderet som en formildende omstændighed, *“at fremsendelsen alene skete til en enkelt person”*.

I den førømtalte dom, FED2023.4.Ø, bliver spredningens omfang af det delte materiale ligeledes tillagt vægt ved udmålingen af tortgodtgørelsen. Det fremhæves af landsretten, at den tiltalte filmede en korterevarende video af den forurettede under samleje og ved en enkelt lejlighed fremviste den til fire personer i tiltaltes omgangskreds. I bevisførelsen kunne det ikke lægges til grund, at den tiltalte havde videredelt videoen eller havde til hensigt at dele materialet på et senere tidspunkt, at han havde uploadet billedmaterialet på internettet eller på en anden måde havde udsat den forurettede for ukontrolleret spredning. Spredningens omfang af det delte materiale blev herved vurderet som værende af begrænset omfang.

Det afhænger af sagens konkrete omstændigheder, hvorvidt det tillægges vægt som et formildende eller skærpende moment, at spredningen er sket til en begrænset modtagerkreds. Udmålingen af tortgodtgørelsens størrelse vil således altid skulle fastsættes efter en samlet vurdering af den enkelte sags konkrete omstændigheder.

9.4.2. Deling med en bredere offentlighed

Derudover, kan det ved fastsættelsen af tortgodtgørelsens størrelse også have betydning, hvorvidt delingen af det seksuelle materiale er gjort offentligt og således udbredt til en bredere kreds.

Den førømtalte dom TfK.2018.424.Ø omhandler T, den tiltalte, der bliver fundet skyldig i systematisk at have udsat 133 børn og unge for blufærdighedskrænkelser, herunder videooptagelser m.v. Der var tale om unge helt ned til 11 år. Det seksuelle og blufærdighedskrænkende materiale blev efterfølgende delt på internettet.

Størstedelen af krænkelserne blev udført af T ved kontakt til ofrene fra falske profiler på internettet. I profilerne foregav T at være en jævnaldrende dreng eller pige, hvorefter han gennem chatsamtaler etablerede et tillidsforhold til de 133 børn og unge, som han efterfølgende overtalte til at optræde for sig i situationer af seksuel karakter på internettet. T optog samtidig og uden de forurettedes viden disse seksuelle situationer. Optagelserne skete ved brug af et til formålet indrettet IT-program. 11 af de ulovligt optagne videoer blev tillige videresendt og delt med 10 personer i et børnepornonetværk. Der blev endvidere fundet 208 videoer med nyproduceret børneporno. T havde således overtrådt STRFL § 235, stk. 1 og 2. Tortgodtgørelsen til de blufærdighedskrænkede børn blev udmålt til 5.000 kr., og til de børn, der var blevet optaget på video, fastsatte retten en tortgodtgørelse på 10.000 kr.

Domstolene lagde ved fastsættelsen af tortgodtgørelsen vægt på, *“hvor mange gange og til hvor mange forskellige personer tiltalte har delt videoerne”*. Endvidere fremhæves det af domstolene, at det har peget i *“særligt skærpende retning de delinger, tiltalte har foretaget af det nye børnepornomateriale, som tiltalte således har produceret”*. Der er i den forbindelse fremhævet, at det delte materiale er blevet videresendt til en række ukendte personer, som den tiltalte, kun har kendt i forbindelse med nogle online grupper. Spredningens omfang er i den forbindelse således ude af såvel forurettedes som tiltaltes kontrol. Derudover er det fremhævet, at de forurettedes ansigter ikke har været slørede, og således risikerer at blive identificeret.

U.2021.2915.V er en dom, som er en del af Umbrella-sagskomplekset. Dommen indeholder en yderligere og ny krænkelse relateret til Umbrella-sagskomplekset, hvor to unge mænd er tiltalt for at have produceret en sang indeholdende nævnelse af B's navn. Tortgodtgørelsen blev af landsretten fastsat til 20.000 kr.

I dommen fremhæves, at udbredelsen af materialet er sket på *”fora med generel mulighed for stor udbredelse”*. Sagen omhandler en sang udgivet på sociale medier i sommeren 2016. Den udkommer på medierne YouTube, Spotify og iTunes. Brugen af de nævnte sociale medier til udbredelse af sangen gør denne sag anderledes set i relation til de øvrige sager om digitale seksuelle krænkelser i Umbrella-sagskomplekset. Sangtitlen er seksuelt betonet, den nævner den kvindelige forurettede ved hendes fulde navn. Derudover afspilles originale lydklip fra Umbrella-sagskompleksets to videoer indeholdende børnepornografi. Landsrettens samlede vurdering er desuden, at sangen eksplicit refererer til Umbrella-sagskomplekset.

I landsrettens præmisser nævnes, at sagen ved udgivelser på de sociale medier YouTube, Spotify og iTunes er spredt og blevet *”bredt tilgængelig på internettet”*. Den blufærdighedskrænkende sang er således gjort offentligt tilgængelig, og er derved blevet delt med en ganske omfattende personkreds, hvilket landsretten synes at have lagt særlig stor vægt på ved fastsættelse af tortgodtgørelsen. Det fremgår af dommen, at der er registreret 581 visninger på YouTube. Antallet af afspilninger på Spotify og iTunes er ikke oplyst. Det kan ikke explicit udledes af dommen, at antallet af visninger skulle have influeret på udmåling af tortgodtgørelsen. Det må dog formodes, at antallet af visninger og afspilninger må være indgået i vurderingen med en vis vægt, da disse tal efterlader indtrykket af en omfattende deling af sangen. Det er ligeledes af byretten pointeret og tillagt vægt, at de nævnte sociale fora giver mulighed for stor spredning af sangen, der således får en omfattende modtagerkreds. Det bemærkes i øvrigt, at tortgodtgørelsen i ovennævnte sag ses at være forholdsvis høj sammenlignet med øvrige offentliggjorte afgørelser i Umbrella-sagskomplekset.

I forbindelse med fastsættelsen af tortgodtgørelsesniveauet indgår antallet af visninger også som et moment i dommen TfK.2022.472.V. Dommen omhandler den tiltalte, T, der blev fundet skyldig for deling af fire videoer af F med pornografisk indhold på en pornohjemmeside. De fire delte videoer stammede fra en optagelse, som var delt op. Ved fastsættelsen af tortgodtgørelsen, blev der lagt vægt på det delte materiales indhold, herunder at der var tale om seksuel aktivitet, mere præcist samleje og oralsex. Endvidere angives det, at de delte videoer har haft henholdsvis 3.832, 2.716, 2.119 og 3.096 visninger. Landsretten vurderede, at *”efter forholdets grovhed, herunder antallet af visninger, blev T pålagt at betale 30.000 kr. i godtgørelse for tort”*.

Antallet af visninger, der ligger på mellem 2.119 og 3.832, ser ud til at være tillagt særlig betydning af landsretten. I domspræmisserne gør landsretten således alene specifikt opmærksom på mængden af visninger. Dette peger i retning af, at vurderingen af krænkelsens grovhed synes at stige proportionalt med udbredelsens omfang.

Af sagens omstændigheder kan det formentlig udledes, at udbredelsens omfang kan tillægges betydning ved fastsættelsen af tortgodtgørelsen. Det synes tillige at have betydning, hvorvidt deling af billedmaterialet har været holdt inden for en privat kreds, eller er offentliggjort på eksempelvis YouTube og/eller Spotify, og således kan tilgås af en større kreds. Det forekommer således, at offentlig deling af seksuelt krænkende materiale kan indgå som et skærpende forhold ved fastsættelse af tortgodtgørelsen. Dette bestyrkes yderligere af det forhold, at risikoen for fortsat og accelereret spredning må anses for forøget.

I den førømtalte dom TfK2025.30, blev der ligeledes lagt vægt på spredningens omfang. T havde uploadet og offentliggjort en mappe med 11 videoer på en hjemmeside på internettet, hvor delingen skete via et adgangslink til en mappe på hjemmesiden. Dette betød, at hver person der modtog dette link kunne viderelede det uden yderligere kontrol, hvilket således muliggjorde en omfattende udbredelse af videoerne. Ifølge eget udsagn sendte T alene linket til få personer. Retten lagde dog vægt på, at deling via denne digitale delingsform ville kunne medvirke til ukontrolleret spredning, og at materialet dermed potentielt kunne udbredes til en omfattende modtagerkreds. Spredningen var således ude af både forurettedes og tiltaltes kontrol. Denne delingsform blev fremhævet som en skærpende omstændighed ud fra den potentielle rækkevidde. Det kan tilsyneladende også udledes, at det har haft betydning, at materialet kan cirkulere videre på internettet uden mulighed for at fjerne det igen. I den forbindelse vurderes det, at spredningsrisikoen har bidraget til krænkelsens karakter og grovhed. Tortgodtgørelsen blev hertil fastsat til 20.000 kr.

I den førømtalte dom U.2020.2311.Ø spiller spredningens omfang også en rolle ved fastsættelsen af tortgodtgørelsen. Den omhandler C, der havde delt en video indeholdende børnepornografi i kategori 2 på beskedtjenesten Messenger samt på C's Facebookprofil. Videosekvensen varede 40 sekunder og var delt med seks personer. Den samlede tortgodtgørelse blev fastsat til henholdsvis 5.000 kr. til A og 1.000 kr. til B. Sagen udgjorde en del af Umbrella-sagskomplekset.

Det fremhæves af dommen, at tortgodtgørelsen skal fastsættes efter en samlet vurdering af de konkrete omstændigheder, herunder videoens indhold samt C's delinger. Hertil understreges, at delingerne af det seksuelle materiale har bidraget til den samlede krænkelse og skadefølgerne for de forurettede. At delingen er foregået gennem Messenger og på C's Facebookprofil har således muliggjort nye delinger, og har derved kunnet føre til ukontrollerbar spredning. Dette har endvidere muliggjort en forlængelse af krænkelsesperioden samt de forurettedes frygt for den fortsatte udbredelse af videoen. Udbredelsesrisikoen har således bidraget ved fastsættelse af tortgodtgørelsen.

Det fremgår yderligere af dommen, at *"godtgørelsen endvidere måtte fastsættes under hensyntagen til, at andre, der måtte blive fundet skyldige i at videresende samme video, også kunne blive pålagt at betale godtgørelse til de forurettede"*. U.2020.3922.H afspejler derved effekten af Højesteretsdommen U.2019.1232.H, hvorefter fremgår, at tidligere tildelte tortgodtgørelse kan tages i betragtning i efterfølgende sager.

Som tidligere nævnt blev der i år 2022 på baggrund af dommene U.2019.1232.H og U.2020.3922.H i Umbrella-sagskomplekset indført en ændring af retstilstanden vedrørende udmålingen af tortgodtgørelse ved digitale seksuelle krænkelse. Der blev efterfølgende foretaget en lovændring ved indsættelse af EAL § 26, stk. 2, 4 pkt. Lovteksten fremhæver, at det ved fastsættelsen af godtgørelsen kan tillægges vægt, at der er tale om en digital seksuel krænkelse.¹¹⁸ Derudover blev der indsat et nyt stk. 3 i EAL § 26, hvor der tydeliggøres, at alle digitale seksuelle krænkelse, der er begået uafhængigt af hinanden, skal vurderes selvstændigt.¹¹⁹ Formålet hermed har været at undgå, at der fastsættes en øvre grænse for udbetaling af tortgodtgørelse i sager om digitale seksuelle krænkelse. Et beløbsloft ville medføre, at nye krænkelse, begået efter udbetaling af maksimum til forurettede, i princippet kunne fortsætte uden at udløse en konsekvens for skadevolder i form af betaling af tortgodtgørelse til forurettede.¹²⁰ Det bemærkes i den forbindelse at Højesteretsdommene, U.2019.1232.H og U.2020.3922.H har begrænset præjudikatsværdi, eftersom tidligere delinger af det pågældende materiale ikke kan tillægges vægt i efterfølgende sager.

¹¹⁸ LFF 184, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, 17

¹¹⁹ Ibid., 8

¹²⁰ Ibid., 17

Det kan således ud fra ovenstående konkluderes, at omfanget af delinger spiller en rolle ved fastsættelsen af tortgodtgørelsen, herunder især hvorvidt der er tale om deling via sociale platforme med en offentlig deling til følge, eller der er tale om deling i en lukket, privat kreds.

Ved fastsættelse af tortgodtgørelsen kan det tillægges betydning, at sagen omhandler en digital seksuel krænkelse, hvilket fremgår af EAL § 26, stk. 2, 4. pkt. Den digitale uendelighed forbundet med digitale seksuelle krænkelse kan således også tillægges vægt ved udmålingen af tortgodtgørelsen. Den digitale uendelighed kan eksempelvis være en vurdering af muligheden for at fjerne det delte materiale (og dermed skadevirkningen) igen. Der kan således være risiko for yderligere spredning af det krænkende materiale. I forbindelse med dette kan en konsekvens eksempelvis også være, hvorvidt den forurettede er blevet kontaktet efter delingen af materialet.¹²¹

Ser man på retspraksis forud for lovændringen i 2022, for eksempel U.2018.567.V, fremgår det, at der ved fastsættelse af tortgodtgørelsen lægges vægt på det digitale moment. Sagen omhandler den tiltalte, T, der blev fundet skyldig i overtrædelse af STRFL § 232 og § 264 d, ved at have optaget og delt en snapchat-video af A og B mens de havde samleje på et toilet i en forlystelsespark. T havde efterfølgende uploadet videoen til My Story, hvor det konkluderes, at videoen har været delt med 100 til 150 personer i tiltaltes omgangskreds. Det bemærkes, at fastsættelsen af tortgodtgørelse udelukkende blev behandlet af byretten. Byretten konkluderer følgende set i forhold til fastsættelse af tortgodtgørelsen:

”Retten finder, at den krænkelse, som de forurettede har været udsat for, herunder at videoen og billeder herfra fortsat flourer i deres omgangskreds, at de ikke ved, hvem der er eller kommer i besiddelse af videoen, ligesom de aldrig med sikkerhed kan vide, at videoen ikke ligger på internettet, har en sådan karakter, at de hver er berettiget til en erstatning for tort på 20.000 kr.”.

Det fremgår af dommen, at byretten i forbindelse med fastsættelse af tortgodtgørelsen har set det som en afgørende faktor, at billedmaterialet stadig befinder sig på internettet. Byretten har endvidere vægtet det forhold, at de forurettede ikke selv er i stand til at kontrollere spredningen af materialet. Byretten angiver ikke andre elementer i begrundelsen for tildeling af 20.000 kr. i godtgørelse. Dette bestyrker antagelsen om at ovennævnte to faktorer har haft væsentlig

¹²¹ CIRK nr. 9607 af 01-07-2023, Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Digitale sexkrænkelser, afsnit 5.1. om Generelt om straffastsættelsen, 17

betydning for beløbets størrelse, men det kan ikke med sikkerhed afvises, at også andre faktorer har været taget i betragtning.

Idet deling af seksuelt eller pornografisk materiale udgør en væsentlig krænkelse af privatlivets fred, formodes dette at have bevirket, at det digitale moment er inddraget som en selvstændig faktor i forbindelse med fastsættelsen af tortgodtgørelsen. Uploading af billedmaterialet på internettet faciliterer en hurtig deling til en potentielt ganske omfattende modtagerkreds. Af U.2018.567.V. fremgår det endvidere, at byretten har tillagt det betydning, at de forurettede *”aldrig med sikkerhed kan vide, at videoen ikke ligger på internettet”*. Det er velkendt, at det er endog meget vanskeligt og oftest umuligt at fjerne materiale fuldstændigt fra internettet. Internettet giver således en forøget risiko for omfattende og langtidsholdbare krænkelse end deling via trykte publikationer.¹²²

TfK.2019.694.V omhandler T, der blev fundet skyldig i overtrædelse af STRFL § 232 og § 264 d, ved at have delt fire nøgenbilleder svarende til kategori 1-billeder af en 14-15 årig forurettet i en lukket gruppe på Facebook. Billederne beskrives som intime amatør billeder. Tortgodtgørelsen blev fastsat af byretten til 10.000 kr., og blev efterfølgende stadfæstet af landsretten. Selvom delingen skete til en lukket gruppe på Facebook, havde mange mennesker adgang til billederne. I tiltaltes egen forklaring fremhæver han, at der var maksimalt 100 medlemmer. Hertil fremhævede byretten, at *”der derved var en betydelig risiko for yderligere spredning af billederne på internettet, hvilket kunne øge skadevirkningerne for forurettede.”*

Digitale seksuelle krænkelse karakteriseres derved, at den uberettigede spredning af seksuelt eller pornografisk billedmateriale sædvanligvis foregår via deling på internettet samt forskellige SoMe fora. Det synes således, at det digitale element overordnet og som regel indgår i domstolens fastsættelse af forurettedes tortgodtgørelse. Dette kan tilskrives, at digital deling skaber grundlag for deling med en omfattende modtagerkreds, der kan bidrage til en forøgelse af krænkelsesperioden for forurettede.¹²³

Det skal dog bemærkes, at det digitale element inddrages i alle sager, der omhandler digitale seksuelle krænkelse, hvilket også fremgår eksplicit af begrebets navn. Tilføjes af EAL §

¹²² LFF 115, Forslag til lov om ændring af straffeloven (skærpelse af straffen for blufærdighedskrænkelser og digitale sexkrænkelser), Folketingstidende 2017-18, tillæg A, 5

¹²³ LFF 184, Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, 6

26, stk. 2, 4. pkt. har yderligere haft til formål at fastlægge et grundlæggende niveau for godtgørelser i sager om digitale seksuelle krænkelser. I forarbejderne angives et godtgørelsesniveau på mellem 5.000 kr. og op til 30.000 kr. for at være passende.¹²⁴ Der ses således at være en markant forskel mellem bund- og topniveauet for tortgodtgørelsens størrelse. Dette indikerer, at domstolene foretager en samlet vurdering af de konkrete omstændigheder i en given sag, og giver således anledning til at antage, at også andre elementer inddrages i vurderingen af tortgodtgørelsens størrelse.

Ved digitale seksuelle krænkelser udgør udbredelsesrisikoen et vigtigt moment, eftersom selv videresendelse til en snæver modtagerkreds potentielt kan få spredningen til at eskalere i et uforudsigeligt omfang. Dette skærper selvsagt krænkelsens grovhed.

9.4.3. Mængden af det delte materiale

I forbindelse med spredningens omfang, vil betydningen af det specifikke antal billeder eller videoer, der er sket deling af, blive undersøgt nærmere i forbindelse med fastsættelsen af tortgodtgørelsen.

Dette fremgår eksempelvis i FED.2020.45.Ø. Dommen omhandler den tiltalte, T, der uberettiget havde videredelt nøgenbilleder af sin ekskæreste, F, på to forskellige hjemmesider. Det oplyses i dommen, at der var videregivet *“mindst 60 nøgenbilleder eller billeder af seksuel karakter samt 3 film, alle med pornografisk indhold af F, hvilket var egnet til at krænke hendes blufærdighed”*. Det fremhæves i sagen, at der i forbindelse med krænkelsens grovhed og karakter, også er lagt vægt på antallet af billeder. Tortgodtgørelsen blev fastlagt til 20.000 kr. af byretten. T anker dog dommen, og efterfølgende forhøjer landsretten tortgodtgørelsen til 30.000 kr.

Landsretten fastsætter tortgodtgørelsen i henhold til de af byretten i øvrigt anførte grunde samt med henvisning til lovændringen af 2018, der trådte i kraft den 1. januar 2019. Hensigten med lovændringen har været, at godtgørelsesniveauerne ved sager vedrørende freds- og ærekrænkelser som udgangspunkt skal forhøjes tre gange i forhold til det daværende niveau. Denne forhøjelse gælder blandt andet ved bestemmelsen STRFL § 264 d.

¹²⁴ Ibid., 7f

Det må dog anføres, at domstolene ikke fremhæver, hvor stor vægt der er tillagt antallet af det pågældende materiale ved udmålingen af tortgodtgørelsen. Der er ved udmålingen sket en samlet vurdering, der også har taget det forhold i betragtning, at den indledende spredning af billedmaterialet er foregået til hjemmesider, hvor den potentielle modtagerkreds efterfølgende har været omfattende. At tortgodtgørelsen på 30.000 kr. er fastsat i den høje ende af skalaen, kan således også meget vel være begrundet i den offentlige og omfattende spredning. Dommen synes tillige at være den eneste offentliggjorte dom, der omhandler deling af så meget forskelligartet seksuelt krænkende materiale. På baggrund heraf kan det formentlig udledes, at antallet af det delte billedmateriale tillige kan tillægges vægt, når antallet af billeder og videoer er omfattende.

I den tidligere behandlede dom, TfK.2025.30, blev antallet af det delte materiale også tillagt vægt ved fastsættelsen af tortgodtgørelsens størrelse. Den tiltalte havde uploadet og offentliggjort 11 videoer af den forurettede på en hjemmeside. Det forklares ikke yderligere i domspræmisserne, men det kan tilsyneladende antages, at antallet af det delte materiale forstærker krænkelserens omfang og øger skadepotentialet. Hertil kommer, at en større mængde delt materiale kan øge risikoen for en længerevarende cirkulation, end tilfældet ville være ved deling af en enkelt video. Dette bidrager også til niveauet af grovheden ved krænkelsen. Retten har således vurderet antallet af videoer som en skærpende omstændighed.

Ud fra retspraksis synes det tilsyneladende ikke, at det specifikke antal delte billeder eller videoer altid tillægges afgørende betydning ved vurderingen af tortgodtgørelseniveauet.

Det fremgår eksempelvis i TfK.2019.584.Ø og TfK.2019.694.V, hvor der i begge domme er sket deling af tre til fire billeder. Ved TfK.2019.584.Ø blev godtgørelsen fastsat til 5.000 kr., hvorimod godtgørelsen i TfK.2019.694.V blev fastsat til 10.000 kr. Der er således tale om deling af det samme antal materiale, men udmålingen af godtgørelsens størrelse har været forskellig. Det bemærkes således, at udmålingen af tortgodtgørelsens størrelse altid sker ud fra en samlet vurdering af de konkrete omstændigheder i den enkelte sag, og at forskellen i udmålingen således begrundes i en kombination af andre omstændigheder.

Forskellen i størrelsen kan eksempelvis skyldes, at der i TfK.2019.584.Ø er sket en forholdsvis begrænset deling til kun én person, hvorimod der i TfK.2019.694.Ø er videredelt inden for en lukket gruppe, men at mange mennesker har fået adgang til billederne. Det har således kunnet øge skadevirkningerne for den forurettede. Dermed har der været en betydelig risiko for

yderligere spredning af billederne på internettet. Derudover fremhæver domstolene i Tfk.2019.694.V, at der blev lagt vægt på, at billederne er blevet videredelt med forurettedes navns nævnelse, samt karakteren af de billeder der blev delt. Det kan ikke endegyldigt fastslås, om nævnte forhold er tillagt særlig vægt ved udmålingen, da domstolenes præmisser ikke specifikt refererer hertil. Det kan således udledes, at antallet af billeder eller videoer, der er sket deling af, kan tillægges betydning ved fastsættelsen af tortgodtgørelsesniveauet. Det er dog usikkert, hvilken vægt det reelt bliver tillagt, eftersom domstolene ikke fremhæver dette yderligere i deres vurdering.

10. Konklusion

Den teknologiske udvikling forbundet med digitale seksuelle krænkelser udfordrer grænserne for hvordan tortgodtgørelsen bør fastsættes. Med udgangspunkt i EAL § 26, stk. 1-3 har formålet med specialet været at belyse, hvilke elementer der indgår i vurderingen af godtgørelsesniveauet ved digitale seksuelle krænkelser.

I forbindelse med analysen er der blevet behandlet adskillige domme i et forsøg på at belyse de elementer, der indgår i vurderingen af godtgørelsesniveauet ved digitale seksuelle krænkelser. Retspraksis har vist, at der er en bred vifte af momenter, som kan have indflydelse på udmålingen af tortgodtgørelsen. Elementerne er tæt forbundet med hinanden og giver tilsammen et indblik i vurderingen af fastsættelsen af tortgodtgørelsen. Der er dog forsøgt at give en enkeltvis kvalificering af de forskellige elementer.

Godtgørelse for tort er reguleret i EAL § 26. Det fremgår af EAL § 26, stk. 1, hvornår en forurettet har krav på tortgodtgørelse. EAL § 26, stk. 2-3 indeholder de momenter, som domstolene kan tillægge vægt i forbindelse med fastsættelse af tortgodtgørelsesniveauet. Det fremgår af bestemmelsen, at det kan tillægges vægt, at krænkelsen er begået ved en forbrydelse omfattet af straffelovens kapitel 23 eller 24, herunder at den er begået mod en person under 18 år. Bestemmelsen gælder også, såfremt der er sket en overtrædelse af bestemmelserne i straffelovens kapitel 27. De centrale strafferetlige bestemmelser, der typisk inddrages i retspraksis ved behandlingen af digitale seksuelle krænkelser, er især STRFL § 232 om blufærdighedskrænkelser og § 264 d om uberettiget videregivelse af private billeder vedrørende en anden persons private forhold eller billeder af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget offentligheden. Derudover er der også STRFL § 235 om udbredelse af billeder eller videoer af personer under 18 år. Det kan tillige tillægges vægt, at krænkelsen er en digital seksuel krænkelse. Sammenfattende har disse alle betydning ved sager om digitale seksuelle krænkelser.

Det kan konkluderes, at krænkelsens karakter og grovhed udgør et af hovedelementerne. Det indgår således eksempelvis i vurderingen, om der er sket afpresning, udøvet vold m.v. I forbindelse med krænkelsens karakter og grovhed, vil der være en nedre grænse for, hvornår der kan tilkendes tortgodtgørelse. Der er således et egnedetskriterium. I forbindelse med vurdering af krænkelsens karakter kan materialets indhold påvirke grovheden og dermed den

samlede påvirkning for den forurettede, alt afhængigt af krænkelsens alvorsgrad. Det kan eksempelvis tages i betragtning, hvorvidt materialet er kompromitterende, niveauet af forurettedes nøgenhed, at de udsættes for ydmygende handlinger eller fremstår med seksuel aktivitet i materialet. Såfremt der er foretaget billedmanipulation, der får materialet til at fremstå som seksuelt, kan dette element tilsyneladende også indgå som et forhold, der kan tillægges betydning ved udmålingen af tortgodtgørelsen. Afhængig af alvorsgraden af billedmanipulationen er dette et moment, der kan bidrage til krænkelsens grovhed. Typisk vil der være tale om seksuelt manipuleret materiale af særlig grov karakter. Derudover kan forurettedes fremtræden og graden af identificerbarhed af forurettede også indgå som momenter, der kan tillægges betydning ved udmålingen af tortgodtgørelsen.

Den forurettedes alder er et andet element, som kan have indflydelse på fastsættelsen af tortgodtgørelsen. Dette gælder mere specifikt, når den forurettede er under 18 år.

Derudover kan de subjektive følger for den forurettede også indgå som et moment i vurderingen af fastsættelsen af tortgodtgørelsen. Det er i sagens natur subjektivt, hvornår en hændelse opleves som en krænkelse, og hvordan krænkelsen opleves af den enkelte. Hvor de øvrige momenter beskriver den objektive karakter af krænkelsen, kan skadelidtes oplevelse og subjektive følger beskrive den subjektive karakter. Retspraksis omtaler kun i ganske få tilfælde forurettedes perspektiv af krænkelsen, hvilket således yderst sjældent fremgår af afsagte domme om fastsættelse af tortgodtgørelse ved digitale seksuelle krænkelse. De subjektive følger for den forurettede tillægges dog kun en begrænset betydning.

Det kan tillige konkluderes, at spredningens omfang er et afgørende element. I spredningens omfang som moment indgår en vurdering af, hvor mange personer materialet er delt til, hvordan materialet er offentliggjort, om dette eksempelvis er sket på internettet, gennem lukkede eller åbne grupper, på offentligt tilgængelige hjemmesider, på sociale platforme eller lignende. Dette inkluderer blandt andet en vurdering af, hvorvidt spredningens omfang er kontrolleret, og hvor stor udbredelsesrisikoen er. Ukontrollabel spredning, hvor den forurettede således, ikke kan sikre sig mod yderligere spredning af materialet, kan således skærpe krænkelsens alvor. Ved deling af et digitalt seksuelt materiale, kan det også tillægges vægt, hvis det er delt med forurettedes nærmiljø eller daglige omgangskreds. Omvendt kan der også argumenteres for, at når der sker deling i en mere snæver kreds, vil det blive tillagt en begrænset betydning. Hvorvidt der foreligger særligt skærpende omstændigheder, vil dog altid bero på en konkret vurdering af de samlede omstændigheder i sagen.

Den digitale uendelighed forbundet med digitale seksuelle krænkelse kan også tillægges betydning. Den digitale uendelighed kan eksempelvis være en vurdering af muligheden for at fjerne det delte materiale (og dermed skadevirkningen). I forbindelse hermed kan det også være af betydning, hvorvidt den forurettede er blevet kontaktet efter delingen af materialet. Der kan således være risiko for yderligere spredning af det krænkende materiale. Det skal dog bemærkes, at det digitale element inddrages i alle sager, der omhandler digitale seksuelle krænkelse, hvilket også fremgår eksplicit af begrebets navn.

Slutteligt indgår mængden af det delte materiale også som et moment ved fastsættelsen af tortgodtgørelsen. Antallet af billeder eller videoer kan bidrage til krænkelsens grovhed og skadepotentialet. Et større antal af delt materiale vil typisk medføre en større risiko for ukontrollabel spredning. Det kan således fremgå som en skærpende omstændighed, såfremt der er et større antal billedmateriale.

Sammenfattende kan det konkluderes, at alle ovenstående momenter kan tillægges betydning ved fastsættelsen af tortgodtgørelsen ved digitale seksuelle krænkelse. Hvorvidt disse momenter tillægges særligt vægt ved udmålingen af tortgodtgørelsen, vil dog altid bero på en samlet vurdering af de konkrete omstændigheder i den enkelte sag.

11. Litteraturliste

Love og cirkulære:

Ikrafttrædelsesloven til straffeloven	Lov nr. 89 af 1972-03-29 om ændring af borgerlig straffelov, af lov om ikrafttræden af borgerlig Straffelov m.m., af lov om rettens pleje og af lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse (historisk)
Erstatningsansvarsloven	Lovbekendtgørelse nr. 228 af 1984-05-23 om erstatningsansvar
Erstatningsansvarsloven	Lovbekendtgørelse nr. 140 af 2018-02-28 om erstatningsansvar
Erstatningsansvarsloven	Lovbekendtgørelse nr. 1070 af 2018-08-24 om erstatningsansvar
Erstatningsansvarsloven	Lov nr. 894 af 2022-06-21 om ændring af lov om erstatningsansvar
Straffeloven	Lovbekendtgørelse nr. 434 af 2024-04-25 om straffeloven
Rigsadvokatmeddelelsen	CIRK nr. 9607 af 2023-07-01, Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Digitale sexkrænkelser

Forarbejder: betænkninger, lovforslag, m.v.

Betænkninger:

Betænkning nr.601	Straffelovrådets betænkning om privatlivets fred (1971)
Betænkning nr. 1102	Betænkning om den forurettedes stilling i voldtægts- og voldssager (1987)
Betænkning nr. 1563	Straffelovrådets betænkning om freds- og ærekrænkelser (2017)

Lovforslag:

Lovforslag som fremsat L 7	Folketingstidende 1983-84 (2. samling), L 7, Forslag til Lov om erstatningsansvar, tillæg A
Lovforslag som fremsat L 20	Folketingstidende 2018-19, L 20, Forslag til Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om erstatningsansvar og medieansvarsloven, tillæg A
Lovforslag som vedtaget L 20	Folketingstidende 2018-19 (1. samling), L 20, Forslag til Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om erstatningsansvar og medieansvarsloven, tillæg C
Lovforslag som fremsat L 31	Folketingstidende 2017-18, L 31, Forslag til Lov om ændring af straffeloven, lov om forældelse af fordringer, lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, tillæg A

Lovforslag som vedtaget L 31	Folketingstidende 2017-18, L 31, Forslag til Lov om ændring af straffeloven, lov om forældelse af fordringer, lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, tillæg C
Lovforslag som fremsat L 37	Folketingstidende 1971-72, L 37, Lov om Ændring af borgerlig straffelov, af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m.m., af lov om rettens pleje og af lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse, tillæg A
Lovforslag som fremsat L 115	Folketingstidende 2017-18, L 115, Forslag til Lov om ændring af straffeloven (skærpe af Straffen for blufærdighedskrænkelser og digitale sexkrænkelser), tillæg A
Lovforslag som fremsat L 143	Folketingstidende 2000-01, L 143, Forslag til Lov om ændring af lov om erstatningsansvar, lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser og lov om afgift af ansvarsforsikringer for motorkøretøjer m.v., tillæg A
Lovforslag som fremsat L 184	Folketingstidende 2021-22, L 184, Forslag til Lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, tillæg A
Lovforslag som vedtaget L 184 A	Folketingstidende 2021-22, L 184 A, Forslag til Lov om ændring af lov om erstatningsansvar (Tortgodtgørelse ved digitale seksuelle krænkelser), tillæg C

Domsregister:

Forsikrings- og Erstatningsretlig Domssamling

FED.2003.1438.Ø

FED.2004.1106.Ø

FED.2006.133.Ø

FED.2020.45.Ø

FED.2020.63.V

FED.2023.4.Ø

Tidsskrift for Kriminalret

TfK.2000.56.V

TfK.2017.1052.Ø

TfK.2017.531.V

TfK.2018.424.Ø

TfK2018.672.V

TfK.2019.19.V

TfK.2019.584.Ø

TFK 2019.694.V

TfK.2021.1175.V

TfK.2022.472.V

TfK2025.30.Ø

Ugeskrift for Retsvæsen

U.2000.515.H

U.2015.2561H

U.2015.3106.H

U.2017.1314.H

U.2018.567.V

U.2019.1232.H

U.2019.4091.Ø

U.2019.4283.Ø

U.2019.702.V

U.2020.2311.Ø

U.2020.3922.H

U.2021.2915.V

Faglitteratur:

Ehlers, Andreas Bloch, *Grundlæggende erstatningsret*, 1. udgave. København: Karnov Group, 2019.

Evald, Jens. *Juridisk teori, metode og videnskab*. 2. udgave. København: DJØF Forlag, 2020.

Baade, Nanna og Mads Krøger Pramming. *Lærebog i personskadeerstatning*. 1. udgave. København: Karnov Group, 2017.

Munk-Hansen, Carsten. *Den Juridiske Løsning*. 2. udgave. København: DJØF Forlag, 2021.

Munk-Hansen, Carsten. *Retsvidenskabsteori*. 3. udgave. København: DJØF Forlag, 2022.

Møller, Jens, Michael S. Wiisbye og Karsten Høj. *Kommenteret erstatningsansvarslov*. 7. udgave København: DJØF Forlag, 2020.

Tauber, Frederic Møller. "Tortgodtgørelse ved digitale sexkrænkelser". *Juristen* 103, nr. 2 (2021)

Von Eyben, Bo. *Juridisk ordbog*. 15. udgave. København: Karnov Group, 2023.

Von Eyben, Bo og Helle Isager. *Lærebog i erstatningsret*. 10. udgave. København: DJØF Forlag, 2024.

Von Eyben, Bo. *Personskadeerstatning*. 1. udgave. København: Karnov Group, 2018.

Web-adresser:

Dansk Kvindesamfund. "DIGITALE KRÆNKELSER". Hentet 20. oktober, 2025.

<https://www.danskkvindesamfund.dk/viden-om-ligestilling/digitalekraenkelser>

Digitalt Ansvar. "Delt uden samtykke". December, 2024.

<https://drive.google.com/file/d/1iYpRsZgbxP3OYAHT95THXTlakjCbqoo6/view>

Digitalt Ansvar. "Hvad er en digitale krænkelse?". Hentet 10. september, 2025.

<https://www.digitaltansvar.dk/hvad-er-digitale-kraenkelser>

Digitalt Ansvar. "Manipuleret seksuelt materiale (MSM)". Hentet 21. oktober, 2025.

<https://www.digitaltansvar.dk/manipuleret-seksuelt-materiale>

Institut for Menneskerettigheder. "Stigning i digitale krænkelse: Behov for stærkere beskyttelse mod manipuleret seksuelt materiale". 18. september, 2024.

<https://menneskeret.dk/nyheder/stigning-digitale-kraenkelser-behov-staerkere-beskyttelse-manipuleret-seksuelt-materiale>

Peter, Rikke. "Deepfake". Lex - Danmarks Nationalleksikon. Hentet 21. oktober, 2025.

<https://lex.dk/deepfake>

Politi. "Forebyg digitale sexkrænkelser". Hentet 10. september, 2025.

<https://politi.dk/anmeld-kriminalitet/digitale-seksualforbrydelser/forebyg-digitale-sexkraenkelser>

Red Barnets Slet Det Rådgivning. "Børn og unges oplevelser med digitale krænkelse".

September, 2024. <https://sletdet.redbarnet.dk/wp-content/uploads/2022/02/sletdet-boern-og-unges-oplevelser-med-digitale-kraenkelser-resume.pdf>

Red Barnets Slet Det Rådgivning. "Lovgivning og rettigheder ved billed- og videodeling".

Hentet 20. oktober, 2025. <https://sletdet.redbarnet.dk/artikel/lovgivning-og-rettigheder-ved-billed-og-videodeling/>

12. Anslagsdokumentation

